

Előfizetési díj:

Negyedévre... — 2 kor.
Félévre... — 4 kor.
Égész évre... — 8 kor.

Egyes szám 40 fill.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Főmunkatárs: KÁRPÁTI BÉLA.

Szerkesztőség és
kiadóhivatalII., Irma-tér 3. szám,
I em. 3.Majelen július és
augusztus kivételével
havonta kétszer.

Achilles Sport-Egylet
Arádi Korcsolyázó-Egylet
Budapesti polgári lövészegyes.,
Budapesti Torna-Club,
Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,
Debreczeni Torna-Egylet,
Fővárosi Vivó-Club,
Érsekújv. Vivó- s Torna-Egyes.,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vivó-Egylet,
Kolozsvári Athletikai Club

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunsztmártoni Csón.-Korcs.-Egyl.,
Lévai Torna- és Vivó-Egylet,
Lőcsei Korcsolyázó Egylet,
Lőcsei Vivó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. Torna-Egylet,
Magyar Uszó-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Ovári Torna- s Vivó-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Kerékpár-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egylet,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,

Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
Ó-Becsei Kerékpár-Egyesület,
Ó-Budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,
Privigyei Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.-Egylet,
Quarnero Csónakázó-Egylet,
Sátoraljaújhelyi Korcs.-Egylet,
Selmeczi Akad. Athleta Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Soproni ev. főgymn. testgy. Köre,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,
Szabadkai Torna-Egylet,

Szarvasi Korcsolyázó-Kör,
Szatmár-Németi Torna- s Vivóegy.
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet,
Székesfehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletikai-Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli Korcs.- és Hajós-Egylet
Torontáli Athletikai Club,
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Ujvidéki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zombolyai Athletikai-Club

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Tornatanárképzésünk jövője.

Ne foglalkozzunk azzal, hogy milyen volt vagy milyen most tornatanárképzésünk, hanem csak azzal, hogy milyennek kellene lennie, hogy a hozzáfűzött sok szép reményt megvalósíthassa.

Egészen röviden, vázlatosan közöljük itt azokat a feltételeket, melyek nélkül jó tornatanárképzésről beszélni sem lehet. Az indoklás lapunk olvasói előtt egészen felesleges, hisz hosszú éveken át e lapban jelentek meg a tornatanár képzést sürgető, mikéntjét fejtegető cikkek. A tornatanárképző intézet állami legyen, ez az első kellék. Az intézet teljesen önálló igazgatás mellett, közvetlen a vallás- és közoktatásügyi miniszter felügyelete alatt álljon.

Az igazgató egyetemi tanári rangban vezesse az intézetet. Az igazgatót illetőleg a készülő szervezetben gondoskodni kellene, hogy mily képesítésű lehessen. Ohajtandó, hogy középiskolai oklevele mellett tornatanári képesítése is meglegyen. De nem volnának kizárások az orvosok sem, ha tornatanári oklevelük is volna.

A tanárok 3—4 évre volnának megbízandók. Az elméleti tárgyak tanárai esetleg hosszabb időre is megbízhatók a tanítással, de a gyakorlatiak csak rövid időre. A megbízatás azután 2—3 évre újból megtörténhetnek.

A tanárok mellé tisztán ügyességi mestereket, esetleg trénereket is kellene szerződtetni, külföldieket is lehetne.

A tornatanárképző épülete önállóan, vagy valamely állami középiskola mellé úgy épüljön, hogy a sport minden ágának üzésére fel legyen szerelve, tehát legyen tornaterme, vivóterme, játékdudvara stb. Rendelkezzék az intézet versenyterrel, uszodával, szánkópályával stb.

Az intézet mellé okvetlen internátus szervezendő, hol a hallgatók a valóban egészséges életmód mellett fejlődneek. Ez internátus felállításához a költségeket az iskola fenntartó hatóságok, egyházak, községek segítenének előteremteni alapítvánnyal, esetleg évi segélyezéssel. Talán nem volna hiu a remény, ha itt főuraink, bankáraink jóindulatára is számíthatnánk.

Az intézetbe való felvétel elmaradhatatlan kellékei: tanítói oklevél, vagy érettségi bizonyítvány, vagy hadnagyság. Továbbá: teljesen ép, erős, ügyes test. Erről a gyakorlati felvételi vizsgán kell meggyőződnie. Itt előre meg kell állapítani az igényeket, a standardot.

Azon jelentkezők, kik a katonaságra alkalmatlannak találtattak, fel nem vehetők.

Az intézet növendékei két évig járnak a tanárképzőbe. Az első félév végén alapvizsgát tesznek, főleg a gyakorlatokból. Ha ez nem

sikerül, tovább nem lehetnek az intézet növendékei. A szabályzat itt is egész pontosan állapítja meg a standardot. A második év végén lesz a szakvizsgálat, melynek sikere után a tanárjelölt egy évi gyakorlat után jelentkezik az ugynevezett pedagógiai végvizsgálatra.

Az oklevél szólni fog középiskolai és tanítóképzési tornatanárságról. Mert az okvetlen feltétel, hogy a tanítóképzők tornatanárai is csak itt nyerhessék képesítésüket.

Az intézeti tandíj egy összegben, lehetőleg csekély összegben állapítandó meg, melyben minden gyakorlat, minden eszköz és sportruha is benne foglaltassék.

Elméleti tárgyak: boncztan, élettan, egészségtan, neveléstan, módszertan, a tornázás története, a tornatanítás módszertana, versenyügyek stb.

Gyakorlati tárgyak: a tanításra méltó összes testgyakorlati módok. Tehát a német- és svéd torna, az atletika minden faja, az uszás, vivás, korcsolyázás, kerékpározás, labdarugás, játékok, szánkózás, sizés, czéllövés, boxolás, birkózás, csónakázás, esetleg a lovaglás is.

Rendkívüli tárgyak: táncz, ének, zene és kulturnyelvek.

Az elméleti tárgyakból legfeljebb napi 3 óra, a gyakorlatiakból legalább napi 3 óra. Tanítás naponként 3 óra. Így hetenként 35—40 óra volna a tanításra és gyakorlásra fordítandó.

A versenyekben való részvétel mindenkire kötelező. Meg kell tanítani magát a versenyzést és a versenyek rendezését is.

A tanítást elősegítené a külföldi tanulmányutak rendszeresítése, melyet külön ösztöndíjakkal kellene lehetővé tenni.

A tornatanárképzőnek első félévét, esetleg az egész első évet úgy kellene szervezni, hogy azt kötelezően minden tornatanárságra készülő egyetemi hallgató látogathassa.

Ezek volnának a tanárképző szervezésének főbb elvei, melyeknek megvalósulása után bizton remélhetjük testnevelési ügyünk fellendülését.

Testnevelés a rozsnói kath. főgimnáziumban.*

„Sed nostra omnis vis in animo et corpore est,“ — mondotta Sallustius öntudatosan, (Cat. I.) telve az élettapasztalat gazdag bölcsességével. S valóban a test és lélek harmónikus nevelése vált megdönthetetlen elvé a modern iskolák falai közt is!

A rozsnói kath. főgimnázium ennek az elvnek hódolva, részesítette a testnevelést e tanévben is megfelelő figyelembe, fejlesztvén azt a mindinkább üdvösebbnek mutakozó ujitások eszközeivel. A tantervet, utasításokat és szabályokat mindenben betartani igyekeztünk s a kitüzött czélt: a test erejének és ügyességének összhangzatos fejlesztését sikerült is elérnünk. Szaktanárunk szorosán az iskolai tornázás keretein belül, nem kiváló tornászok nevelésére, hanem általános eredmények elérésére fordított gondot s egyoldalú trenirozásokat az ifjuságnál meg nem engedett.

Mintaserü, gazdag és praktikus felszereléssel bíró tornacsarnokunkban, intézeti udvarunkban s az intézettől csak pár percnyire fekvő játéktéren, a téli időszakban pedig a szintén egészen közelben fekvő intézeti szánkópályán és korcsolyázó helyen ifjuságunk a tornászat, sport és atletika változatos, lelket és testet egyaránt üdítő gyakorlatait és játékait nagy kedvvel és a test fejlődésére szép eredménnyel üzte.

Amikor az időjárás csak engedte, szabadban folytak le tornaóráink még télen is s az ősszel és tavasszal kötelező játékdélutánokon felül ifjuságunkkal a szaktanár ugyszólván nap-nap mellett foglalkozott. Sikirándulásokban, menetelésekben, ősszel és tavasszal fürdésben, uszásban sok örömet talált ifjuságunk.

A tanügyi magas kormány e tanévben kiadott rendelete, mellyel az intézeti „Tornakör“ megalakítását írja elő, csak hasznára, izmosodásra szolgált iskolai testnevelésünknek. Éppen olyan üdvös hatással volt erre a folyó tanév május hó 25-én, az intézetünk, a helybeli ág. ev. és a rimaszombati egys. protestáns főgimnáziumok részvételével Rozsnóon rendezett és fényesen sikerült ifjusági tornaverseny is. E versenyen tett iskolánk tanubizonyságot, szép magatartásával s minden versenyszámban tanusított ügyességével, rátermettségével a tanítás eredményéről, noha intézetünk, mely a másik két intézettel szemben a felsőbb osztályokban (mert ott papnövendékek képezik a felsőbb osztályok nagyrészét) a versenyt nagyon is aránytalan alapon vehette fel, a versenyek bázisát képező egyenlő szám és erő teljes kizárásával lépett porondra.

* Különösen felhívjuk olvasóink figyelmét e közleményre, melyet Kiss Kolos Jenő igazgató által szerkesztett értesítőből veszünk át. Hol ily lelkes hangon irnak a testnevelésről, kirándulásról, hol a tanárság az igazgatóval együtt ilyen barátja a sportoknak, ott lehet csak igazán szép eredmény. Szerk.

A versenyekben intézetünk tanulói közül kitüntek és díjat nyertek: Kristóf Endre VIII. osztályu tanuló, aki mindenben elsőrendű tornásznak bizonyult s úgy a szakértők, mint a közönség elismerését vivta ki. Fáradhatatlan kitartással vett részt ez az ifju minden verseny-számban és volt vezére, buzdítója tanuló társainak is. Ezért tüntette ki őt az intézet azzal is, hogy külön jutalomban részesítette. Díjat nyert a súlydobás egyéni versenyben, mint győztes, ezüst érmet (10.38 m. dobásával), bronz érmet a nyújtó és korlát összetett egyéni versenyben, bronzérmet a svédgerelyvetés egyéni versenyben, bronzérmet a magasugrás egyéni versenyben s ezeken kívül győzelemre vitte társait a füleslabda csapatversenyben, oklevelet szerezvén az intézetnek. Társai voltak ebben a szép és aczélos küzdelemben: Broszmann Lajos VIII., Czipszer János, Democs Dezső, Némethy László, Winter István, Salamon István és Zilinyi János VII., Simkó József VI. és Drothár József V. o. tanulók. Díjat nyertek még: ezüst érmet a 100 méteres síkfutásban, mint első Drothár József, mint második Szederkényi Zsiga bronzérmet, mindketten V. o. tanulók. A VI. osztály síkfutó versenyében második helye bronz érmet nyert Némethy László. A IV. oszt. 80 méteres síkfutó versenyében mint első, bronz éremmel Balla János, második oklevéllel Gintner László. A III oszt. versenyében első, bronzéremmel Szöllős István. Az I. oszt. versenyében első, bronzéremmel Salamon László, második, oklevéllel Hollman Ernő, Magasugrásban győztesek Szöllős István III. o. tanuló, bronzéremmel. Ugyancsak ő vitte el a szép magasugrás külön díját, bronz érmet. Első díjat, bronzérmet nyert Ipacs Gyula I. o. tanuló a póznamászásban.

A verseny varázslatosan szép képe még sokáig fog buzdításul ifjúságunk lelkében élni, mely repeső örömmel gondol vissza játszi versenyére, nemes küzdelmére, a melyből a nagyok tanulságot szűrve készülhetnek ismét egy újabb versenynek a rendezésére.

Meg kell még emlékeznünk azokról a tanulókról is, akik úgy az egész tanéven át, mint a tornaversenyen — mely ebben a tanévben a tornavizsgálatot is pótolja — szép magatartást, szorgalmat, ügyességet tanúsítottak. Szolgáljon e helyen kifejezett dicséretünk buzdításul. Ilyenek: Clausz Vilmos, Goszler Miklós, Száraz Gyula és Szeifert József I., Blaskó Lipót, Csonth László, Dittel István, Emődy Gergely, Gáspár László, Henez Mihály, Laurencz János, Némethy József és Vass Lajos II., Béres József, Boross Zoltán, Burghardt Aladár, Clausz Frigyes, Győrödy István, Kálnay Géza, Seress Dezső, Szegfű Géza és Vargha János III., Barnóczky Bertalan, Gedeon Ervin, Henez Gyula, Jaeger Géza, Lehotay Barna, Liszony Béla, Medek Aladár, Noge Gyula, Schuszter József és Soltész Engelbert IV., Burghard László, Csutor János, Győry Ferencz, Láng Jenő, Máyer László, Szöllős János, Spissák József, Szederkényi Zsiga és Tyll Sándor V., Bertalan Imre, Czirái Ede, Kristóf Mihály, Labancz Ferencz, Molecz

Miklós és Tóth Árpád VI., Környei Ferencz, Medek Béla, Pobozsny István és Szányi István VII., Szalczer Rezső, Szilágyi József, Szobissek Jenő és Weisz Rezső VIII. osztályu tanulók.

Nem hagyhatjuk szó nélkül, hogy Méltóságos és Főtisztelendő sipeki Balás Lajos megyés püspök ur, mint intézetünk egyik kegyura, e tanévben is készséggel engedte át a javadalmához tartozó egyik ingatlanán az intézeti szánkópályának alkalmas helyet. Jóságáért és áldozatkészségeért e helyen is köszönetet mondunk. Jóleső érzéssel s hálás szívvvel láttuk ő Méltóságát a tornaversenyen is. Fogadja ezért is hálás köszönetünket.

Hálás köszönetünket fejezzük ki Nagyméltóságú Andrassy Géza gróf urnak, aki nyolcz pár remek skit ajándékozott a tornaszertár részére s ezzel lehetővé tette ifjúságunknak a skisport kellemes és fölötté hasznos kultiválását.

Itt kell megemlékeznünk, hogy a lefolyt tanévben és pedig május hó 6. és 7. napjain a tanügyi magas kormány megbízásából Szaffka Manó budapesti állami főgimnáziumi tornatanár, tornafelügyelő, mint kormánybiztos, intézetünk testnevelését s az ezzel kapcsolatos viszonyokat vizsgálta meg. A tapasztaltak alapján örömmel nyilvánította, hogy a testnevelés ügyét intézetünknel jó és avatott kezekben találta, az ügy iránt úgy az igazgató, mint a tanári kar meleg érdeklődését és rokonszenvét konstatálhatta.

Az iskolai tanításnak és nevelésnek ma már szinte nélkülözhetetlen segítő eszköze a tanulmányi kirándulás. Ezt véve alapul, kisebb és több izben megisméltendő kirándulás mellett, rendezett intézetünk nagyobb szabásu, több napra terjedő olyan tanulmányi kirándulást is, a melynek folyamán bőszeges szemlélődés kapcsán sokoldalú tudással gyarapodott az ifjúság fogékony lelke.

A tanév elején a kedvezőtlen őszi időjárás miatt csak kevés alkalom kínálkozott kirándulásra, de mégis egy-egy fél napot, sőt egy izben egy teljes napot is találtunk, a melyen a közeli Sziticzei-fensikra, a Rozsnyói völgybe és a betléri grófi park megtekintésére kirándulhattunk. Megnéztük több, javarészt az alsóbb osztályok tanulóiból összeverődött nagy csapattal a krasznahorkai várat, a remek mauzoleumot és a várostól fél órányira fekvő Rimamurányi Vasmű Részvénytársaság bányatelepét.

Turista kirándulásokban is volt az ifjúságnak része. Sőt a tél folyamán síkirándulást is tettek felsőbb osztályu tanulóink. Szóljon erről a következő beszámolásunk:

Még csak oszladozóban volt a sűrű fehér téli köd, mikor február hó 4 én reggel nyolcz órakor teli piros arczu, vidám aczélos ifjusereg kelt utra, szánkókkal és sinekkel fölszerelve, kellemes téli kirándulásra.

Két hatalmasan megpakkolt municziós szánkót, több más követett s az ifjak vezére, Komoróczy Miklós tanár példátnyújtó élebenséggel haladt a csoport élén.

A Szoroskő és alatta elterülő hómezők képezték az elérendő helyet, ahol azután kedvére kívánt sportolni a már előre is örvendező fiatalság.

Mire a csapat eleven meneteléssel a Nyirjes tanyáig jutott, már ragyogó napsugárban fürdött a szép téli tájkép s ettől kezdve egész napon át fölségesen szép téli nap kedvezett a kirándulóknak.

Az Ádámbercz hirtelen lejtője előtt fölcsatolták sinjeiket az ifjak, szánkóra ült egyik részük s míg a sinelők bátran nekivágtak a hómezőknek, hogy azokon haladjanak tovább, a szánkósok kétszer-háromszor nagy örvendezéssel ereszkedtek le az Ádámbercz hosszú lejtőjén.

Pont tíz órakor a társaság Hárskúton találkozott újra, ahol a község kíváncsi népe fogadta nagy eleven-séggel. Zemann Jenő esperes-plébános és a község kedves fiatal tanítója gondoskodásából pompás meleg helyiségben, az iskola nagytermében tartott első pihenőt a sereg. Itt hamarosan elkészített teát és tormás virstlit villásreggelizett az ifjuság s azután ujult erővel vágott neki a Szoroskőnek.

Ekkora Hárskútra érkezett Kiss Kolos főgimn. igazgató is, aki csatlakozván az ifjusághoz, gyönyörködve szemlélte a sinelők és szánkások eleven sürgését s maga is szánkóra ülve, ereszkedett le néhányszor a pompás szánkóutat nyújtó hómezőkön.

Lammel Antal főgimn. tanár sineken jött a kirándulók után s vett részt a kedves nap szórakozásában.

Valósággal gyönyörű látvány volt, amikor az alig két hét óta gyakorló sinelők egy- és másfélkilométeres, erősen lejtő hómezőn egymásután lesiklottak. Nyilsebesen, biztos testtartással rohantak alá s nyomukban fellegerülően porzott a hó. Persze itt-ott egy-egy patient bukás is fűszerezte a sportot. De ez mit sem tett, mert pár perc múlva újra talpon volt az illető és rohant alá szinte gyorsvonati sebességgel.

Hát a szánkózók! Hat-hét fiú egy csutoráson. Az örömmek, a ritka élvezetnek kifejezésével arczukon, siklottak alá, hófelletet kavarva és verve maguk után. Hiába! A testnevelés és sport terén eddig szerzett tapasztalatok kétségtelenül beigazolták, hogy a szabad levegőn űzött testmozgások, amelyek még azonfelül oly kedélyderítő is, mint a szánkózás és sinelés, jóval fölötte állanak minden zárt levegőben, tornacsarnokban végzett testgyakorlatoknak.

E tapasztalatot támogatja az orvostudomány is és általában a szakemberek egybenhangzó véleménye. Így születtek meg a szabadtéri sportok, amelyeknek sorában első helyen állanak a téli sportok és ezek között a szánkózás és sinelés.

Csak elismeréssel nyilatkozhatunk a rozsnyói kath. főgimnáziumról, amely már évtizedek óta alkalmat és módot nyújt ezek gyakorlására az ifjuságnak. Évtizedek óta saját, jól gondozott, az intézethez alig

pár percnyire eső szánkópályája s kellő számú szánkókészlete van s azonfelül síket is ad az ifjuság rendelkezésére.

S különösen dicséretére válik az intézetnek, hogy a legmesszebb menő óvatossággal kezeli ezt a sportágot s így lehetséges, hogy soha legkisebb baleset sem fordul elő.

Ezzel a téli kirándulásával pedig egyenesen uttörő szerepet játszik s követésre méltó példát állított a hazai intézetek elé.

Elismerésünket kell ezért az intézet és annak buzgó tornatanára, Komoróczy Miklós előtt kifejeznünk.

Amíg a kirándulók fönt a Szoroskő sok-sok alkalmas hómezején űzték téli játékukat, azalatt benn a községben, az iskola konyhájában vígan pattogó tűz mellett az intézet kirándulási konyhafelszerelésének felhasználásával pompás ebédett főzött Komoróczy tanár a majd visszatérő s bizonyára jó étvágygyal bíró seregnek.

Forrt, főtt, sercegett a pompás étel s délután fél négy órakor asztalra került az ebéd, amelyet utolsó porczikájáig elfogyasztott az ifjuság serege.

Friss forralt borral öblítették le az eleséget s vigdanára keltek az ifjak, majd visszavonulásra készen, csapatba verődve, egyik társuk fényképező gépje elé helyezkedtek, hogy a kedves nap emlékét ezzel is megörökítsék.

Indulásra készen állott a csoport. Ujra felcsatolták sinjeiket az ifjak, újra szánkóra kapott egyrészüket s a megkönnyített municziós szánkókat újra pártfogásukba vették a „pakkosok“. Már utnak eredt a sereg, de a plébánia előtt bucsuzásra zengett föl daluk s erre a plébános ur még egy-egy bucsu pohárral vendégelte meg az ifjakat.

Fáradhatatlanul, pezsgő elevenséggel vette utját az ifjuság vissza Rozsnyónak. Lassan-lassan homály borult a téli tájra, sötét csoportokban feketéllett az ifjak serege a havas uton s vonult előre élénken jó kedvvel, dalikózva.

Pont hat órakor este érkeztek vissza Rozsnyóra jó kondícióban, egy kedves, felejthetetlen nap édes emlékeivel s tértek nyugovóra, hogy a lezajlott kellemes nap fáradalmait kipihenjék.

Csak mentől több ilyen kedves kirándulást! Ez üditi föl az elméletiekkel foglalkozó ifju lelkét, edzi fejlődő testét és szereteti meg vele a szabad természetet!

Vándordiák.

Aki kocsija vagy autója kényelmes üléséről, vagy a vasuti fülke ablakán keresztül, a bágyasztó mozdulatlanságtól félig elszenderedve nézi a messzeségbe rohanó tájakat, az a természet fenséges könyvében csak nagyon felületesen lapozgatott E könyvnek legcsodásabb szépségeit megismerni, leggyönyörűbb gondolatait megérteni,

legbensőbb hangulatait átérezni csak az képes igazán, aki gyalog vándorolva jár hegyen-völgyön, erdön réten keresztül, mindenütt nyugodtan, csendes áhitattal, szemlélve a természet csodás alkotásait. Előtte érdekessé és értékessé válik minden, ami mellett a kocsiiban ülő utas szeme közönyösen siklik át. Az az árnyas fa, amott az országút kanyarulatánál a forró nap hevétől eltikkadt vándornak már messziről édes pihenést int. Az a forrás ott az erdő hűvösében, melyet a kocsiból talán észre sem venni, az ő számára a legfényesebb diningroom, ahol a frissen csergedező víz mellé a puha mohában letelepedve, fejedelmek irigylésére méltó étvágygyal fogyasztja el a hátizsákjából előszedett egyszerű ebédet. És az a domb hátamögött félig elrejtett falu, mely mellett a vonat büszke semmibevevéssel rohan el, neki a fáradságosan elért éjszakai állomást jelenti, ahol barátságos emberek között kedves otthont talál és friss erőt meríthet a másnapi utra.

És ha utközben azt az őshajju, de még mindig sugártermetű földmivest, aki a nyári alkonyatban kaszával a vállán a rétről hazafelé ballag, a falu végéig elkíséri és vele beszélgetésbe bocsátkozik, egészen más bepillantást nyer a nép lelkébe, mint az auto utasa, aki három nap alatt keresztülrohanva egy országon, piroskötésű utikönyvéből így akar — mint modern autodidakta — országokat és embereket megismerni.

És mindazt a gyönyörűséget, melyet az ilyen vándorélet tarka változatossága lelkének szerez, még fokozza a szabadságnak, a menetrendektől való függetlenségnek tudata és az önként magára vállalt fáradságok és kényelmetlenségek leküzdésének büszke érzése.

És ha olykor zivataros záporosó lepi meg utjában, vidám hangulatát az sem képes megrontani, hanem csak annál kedvesebbé teszi előtte azt a kiálló sziklafalat, mely alatt menedéket talál és tündérpalotává varázsolja szemében azt a kunyhót, melynek tűzhelyénél átázott ruháit megszárihatja és fázó tagjait melegítheti.

Aki ennek a gyönyörűséges vándoréletnek varázsát egyszer átérezte, az aztán örökre rabja marad ennek az érzésnek és minden évben epedve várja a nyarat, mikor újra utnak indulhat.

Tizenhatéves diák voltam, mikor öcsémrel a Gömör-Szepesi Érczhegység vidékén első szünidei gyalogvándorlásomat megtettem. És azóta kitörölhetetlenül megmaradt emlékezetemben az az óra, melyet a vernári rengeteg erdőben egy félelmetesen fenséges égháboru elől egy sziklaüregben meghúzódva töltöttünk. Vagy az az éjszaka, melyet négy évvel később két tanítványommal a Királyhegyen a fenyőgallyakból rakott tűz mellé tót vezetőnkkel letelepedve, a szabad ég alatt átvirrasztottunk, belemerengve a mindent elborító sötétségbe, melyen keresztül csak az égbolt csillagai, és alant — mintha a föld is tele lett volna hintve csilla-

gokkal — az erdőben szertesztét égő pásztortüzek fénylettek. És azután az a kora pitymallatkor megtett ut a hegy csuczáig, ahol a hajnal hasadását egész fenséges szinpompájában, néma áhitattal néztük végig — örökre felejthetetlen látvány! Valahányszor e tanítványaimmal — most már előkelő társadalmi állásban levő férfiakkal — találkozom, mindig újra meg újra felelevenítjük e gyönyörűséges napok emlékét. És jól esik hallanom, amint hangoztatják, hogy ezen a nyáron tanulták meg igazán a természetet megérteni és megszeretni és hogy azóta minden évben türelmetlenül várják az időt, amikor vándorolni mehetnek.

Vándorolni! Mennyi gyönyörűséges képzetet csendit meg ez a bűvös szó! Benne van a ragyogó napsugár, a távolba szálló felhő, a buzavirágos vetések közt kigyózó gyalogut. Benne van a pacsirta dala, a forrás csacsogása, erdő susogása. Benne van az ujjongó vidámság és az ünnepi áhitat, az örök sóvárgás és a boldog meglegegedés. Benne van a természet minden színe, illata, muzsikája, egész költészete.

Aki ezeket keresi, az menjen vándorutra! Aki el akarja felejtetni a mindennapi élet terhes küzdelmeit, kicsinyes bajait és keserűségeit, az menjen vándorolni és a természet csendje le fog mosni lelkéről minden hétköznapi gondot, minden alantas érzést, mint a Ganges szent vize a hívők bűneit. Akinek a lelke csendes órákban visszasíratja az eltűnt gyermekkor elvesztett paradicsomát, az menjen vándorolni és újra érezni fogja azt a tiszta boldogságot, amit gyermekkorában érzett, mikor napsugaras ünnepen atyja kezén fogva mezőn-réten keresztül a templomba vezetete.

Harmincz év óta minden nyáron megteszem a magam gyalogvándorlását. Hónapokkal előtte a térképben gondolatban előre élvezem a tervezett ut örömeit és utána a megtett vándorlás emléke hónapokon át beragyogja mindennapi munkám szürkeségét.

Hogy hány gyalogvándorlást tartott fenn a sors számomra, nem tudom, de azt érzem és tudom, hogy az a nyár, amelyen rendes vándorutam elmarad, életem vándorutjának is végét fogja jelezni.

Kétségtelen, hogy az ilyen vándorutak tiszta örömei és a természet szépségei iránt való érzéket már a fiatal gyermek fogékony lelkébe kell beoltani. Elsősorban a tanulóifjúságot kell tehát ilyen gyalogvándorlásokra küldeni, hogy a természet tiszta gyönyörűségei lelküket megnemesítsék és gondolkodásuknak magasabb szárnyalást adjanak, hogy az utközben szerzett tapasztalatok értelmüket fejlesszék és tudásukat elevebbé tegyék és a vándorlással járó fáradságok és kényelmetlenségek ellentállási erejüket fokozzák és jellemüket megacézolozzák. Ki kell vinni a tanulóifjúságot a szabadba, az életbe, hogy megtanuljanak a maguk lábán megállni, a maguk szemével látni. Közelebb kell hozni az ifjúságot a természethez, az egészségnek és vidámságnak, minden szép és nemes érzésnek kiapad-

hatatlan forrásához, hogy később is mindig visszatérjen hozzá erőt, életörömet és idealizmust meríteni.

Külföldön, különösen Németországban, ahol az ilyen gyalogvándorlásoknak nemcsak egészségi, de értelem és jellemnevelési szempontból való nagy fontosságát már régebben felismerték, százával alakultak egyesületek a tanulóifjúság gyalogvándorlásainak szervezésére és támogatására. Nálunk a „Vandordiák-egyesület”, mely kezdeményezésemre most öt éve alakult és mely azóta minden évben két-három 25 főnyi diákcsoportot küld tanári vezetés alatt 2–3 heti szünidei gyalogvándoratra, — a csapatok felszereléséről és anyagi s erkölcsi támogatásáról gondoskodva, — még mindig az egyetlen ilyen egyesület. A cserkészegyleteket ez összefüggésben nem említhetem, mert ezeknek mások a céljai, mások az eszközei és gyalogvándorlásokkal, eddig legalább, nem foglalkoztak. Látni tehát, hogy még mindig csak a kezdet kezdetén vagyunk és ha a nálunk évenként vásárolt turistaszákok számát kellene kulturmérőül vennünk, ez a statisztika bizony nagyon szomorúan festene, Németországban a múlt nyáron közel félmillió tanuló vett részt gyalogvándorlásokban; nálunk — a kérdőleveleimre hozzám beérkezett válaszok szerint — öt vidéki, három budapesti középiskola csapata vándorolt, aztán a Gábor-intézet, mely vezetés alatt tíz év óta minden nyáron megteszi a rendes kéthetes gyalogvándorlását és végre a „Vandordiák” egyesület 3 csapata — összesen alig 400 tanuló. Ezek az adatok lehetnek elszomorítóak, de nem lephetnek meg senkit, a ki a mi kényelmes, urhatnám és „egy kicsit léha” életmódunkat ismeri. Ott, hol az apák a legragyogóbb tavaszi vasárnap délutánt klubokban és füstös kávéházakban kártya mellett töltik és a tavasz látásának legfeljebb akkor tudnak örülni, ha játék közben éppen a „Tavaszt” ábrázoló kártyára van szükségük, — ott, ahol iskolai kirándulásokat úgy rendeznek, hogy a tanulókat egy kéthetes husvétii vakáció alatt végig czipelik Bécs, München, Frankfurt Köln, Brüsszel, London, Páris, Milano és Velence szállodáin, valóságos torzképét nyújtva annak, amit külföldön iskolai kiránduláson értenek — ott aztán nem csoda, ha az ifjúsági gyalogvándorlások iránt oly kevés érzék és érdeklődés mutatkozik.

Ha majd ezek az ifjak megtanulnak a természet napsugaras templomában imádkozni, idővel ők maguk is lelkes apostolaivá válnak a természet szeretetének, a szépre-jóra való törekvésnek, az élet magasabb, tisztultabb, ideálisabb felfogásának.

És akkor az a nemzedék, mely helyünkbe kerül, egészségesebb lesz és életrevalóbb. Lélekben és szellemben műveltebb, jobb és boldogabb.

Gábor Ignác.

Iskolák, főiskolák.

Ingyenes uszótanfolyam a főváros tanulói részére. A közoktatási ügyosztály vezetőjének, Déri Ferenc tanácsnoknak, előterjesztésére a főváros tanácsa a hét négy délutánjára kibérelte a Hungária-fürdőt és a Nagyköruti fürdőt, ahol a fővárosi polgári iskolák növendékei ingyen uszni tanulnak. A Hungária-fürdőben a fiúk, a Nagyköruti fürdőben a leány növendékek tanulnak uszni. Déri Ferenc tanácsnok és segítő társa Stankovits Szilárd főjegyző ezzel a kezdeményezésükkel ismét tanujelét adták az ifjúság nevelését illető szakavatottságuknak.

A Budapesti Egyetemi Athletikai Club főiskolai céllövő tanfolyama az új félévben ismét megkezdte működését. A gyakorlati órák hétfőn és szerdán d. u. 5–8-ig tartanak a Ludovika Akadémia lövőtermében, Hrusztek Ernő főhadnagy, Ludovika Akadémiai tanár vezetésével. Jelentkezni lehet a klub hivatalos helyiségeiben (Múzeum-körút 6–8). és a helyszínén. A tanfolyam teljesen díjtalan. Fegyverről és töltenyről a BEAC gondoskodik.

Athletika, torna, vivás.

A tisztikar és a testnevelés. A Militár Wochenblatt írja: A rohamos művelődéssel járó megváltozott életviszonyok, az ipar térhódítása, az alkohol élvezete, valamint a fokozott szellemi munka együttvéve az emberi test fejlődésére károsan hatnak. Innen ered az a kivánság, mely a sport és játék terjesztésére törekszik.

A tisztikar egy része hivatásánál fogva abban a szerencsés helyzetben van, hogy sokat foglalkozik a szabadban, sokszor fáradságot szenved el és türi az időjárás viszontagságait. Ennélfogva a tisztikarnak ez a része megedződik és ellenálló képessége fokozódik. A tisztikarnak egy jó része azonban a hivatalnokokhoz hasonló életmódot él s ezen részénél a sport felkarolása úgy a szolgálatnak, mint az egyénnek javára válna.

A mérsékelt sport különböző ágainak művelése különben a fiatal csapattiszt testi fejlődésére is jó hatással van, mert a katonai foglalkozás közbeni mozgás, ha egészséges is, de mégis csak egyoldaluan fejleszti az izmokat. Példa lehet az angol nép, vagy az északi germán népek tisztje, aki mint sokoldalú sportférfiu ügyességének tudatában bátran mérkőzik még a nyilvánosság előtt is az olympiai versenyeken.

A szerző utal az 1916-ban Németországban tartandó olympiai versenyekre s a fiatal tiszteket sportegyletek alakítására vagy ily egyletekbe lépésre buzdítja, mert különben elesnek attól a vezető szereptől, melyet hivatva volnának betölteni. Igen ajánlja a pentatlon felkarolását, mely a tiszt szolgálatához szükséges ügyességeket leginkább csoportosítja. Lövés, lovaglás, vivás, uszás, futás. Mennél több téren vezetünk már

békében, annál inkább leszünk a helyünkön mint vezetők a háboruban is.

M. K. K.

A Budapesti Sportegyesület. A székesfővárosi tisztviselők, a tanszemélyzet és az üzemek tisztiszemélyzetének sportegyesülete: a Budapesti Sportegyesület, múlt hónapban tartotta alakuló választmányi ülését. Az ülésen Bárczy István polgármester elnökölt. Az egyesület eddigi működéséről, valamint az 1914-iki programról Sztankovits Szilárd alelnök tett jelentést. Majd megalakították a football, atletika, uszó, torna, vivó és turista szakosztályokat és megválasztották az egyesület tisztikarát. Főtitkár lett Geschader Vilmos, titkár dr. Gallner Ferencz, pénztáros Dingha Árpád, ellenőr Szemes Ferencz, háznagy Ilkey László, jegyzők dr. Földvári Imre, dr. Sennyey István, dr. Vigyázó Géza és Reminitzky Lajos. Az egyesületnek már eddig

is több mint 300 tagja van, kik a tornázást a Vasutcai felső kereskedelmi iskola tornatermében gyakorolják. Az elnökség gondoskodni fog versenypályáról is.

Irodalom.

Vándordiák évkönyve címmel Gábor Ignác, nevelőintézet-tulajdonos szerkesztésében egy nagyon hasznos és élvezetes kis könyv jelent meg. Sok kitűnően irt cikk és szép fényképek útján igyekszik a szerkesztő a diák-vándortársaknak hiveket szerezni. A könyv ép úgy szórakoztat, mint a vándortársakban szükséges ismeretekre szellemesen oktat. Nagyon melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Az ifjúsági könyvtárak számára jutalomkönyveknek legalkalmasabb könyvek egyike. Itt közöljük a gazdag tartalom igazolására a tartalomjegyzéket: Vándordiák. Előszó.

Magyar királyi államvasutak.

A vonatok **indulása** Budapest nyugoti p. u.-ról.
Érvényes 1913 október hó 1-től.

A vonatok **érkezése** Budapest nyugoti p. u.-ra.
Érvényes 1913 október hó 1-től.

vonat-szám	óra	percz	vonat-neme	hová	vonat-szám	óra	percz	vonat-neme	hová
Déléltt									
154	5 00		szv.	Vác	164	12 05		szv.	Rákospalota-Újpest
152	5 15		"	Rákospalota-Újpest	714	12 15		"	Szeged
122	5 25		"	Ersekújvár	1404	12 20	gyv.	"	Zsolna, Berlin
718	5 40		"	Szeged, Szolnok	138	12 25	szv.	"	Nagymaros
4102	6 00		"	Esztergom	4106	12 30	"	"	Esztergom
6502	6 30		"	Lajosmizse, Kecskemét	186	1 00	"	"	Rákospalota-Újpest
156	6 35		"	Rákospalota-Újpest	4140 ¹⁾	1 05	tvsv.	"	Pilisésaba
102	6 50	k. ost.	"	Wien, Paris, Ostende	168	1 30	szv.	"	Dunakeszi-Alag
510	7 00	gyv.	"	Segesvár, Stanislaw	4108	1 50	"	"	Esztergom
1402	7 05	"	"	Zsolna, Berlin	106	2 00	gyv.	"	Wien, Paris
104	7 55	"	"	Nagysonbát, Wien	128	2 10	szv.	"	Párkány-Nána
158	8 00	szv.	"	Dunakeszi-Alag	170	2 15	"	"	Rákospalota-Újpest
708	8 25	gyv.	"	Orsova, Bázias	4110	2 20	"	"	Esztergom
712	8 40	szv.	"	Bázias, Karánsebes	506	2 25	gyv.	"	Szatmár-Németi, Brassó
134	8 45	"	"	Nagymaros	108	2 30	"	"	Wien
4104	9 05	"	"	Esztergom	120	2 35	szv.	"	Galánta
114	9 15	"	"	Wien, Berlin	704	2 40	gyv.	"	Bukarest, Bázias
160	9 45	"	"	Rákospalota-Újpest	6710	2 45	szv.	"	Czegléd, Szolnok
162	11 00	"	"	Rákospalota-Újpest	6506	2 50	"	"	Lajosmizse, Kecskemét
6504	11 10	"	"	Lajosmizse, Kecskemét	172	3 10	"	"	Rákospalota-Újpest
116	12 00	"	"	Wien	140	3 55	"	"	Nagymaros
					174	4 10	"	"	Rákospalota-Újpest
					716	4 30	"	"	Szeged
					110	5 15	gyv.	"	Wien
					142	5 20	szv.	"	Nagymaros
					176	5 50	"	"	Rákospalota-Újpest
					128	6 00	"	"	Párkány-Nána
					722	6 10	"	"	Vecsés
					144	6 15	"	"	Nagymaros
					724	6 20	"	"	Monor, Ócsa
					4114	6 40	"	"	Esztergom
					726	6 45	"	"	Czegléd, Szolnok
					1406	6 50	gyv.	"	Pozsony, Zsolna, Berlin
					130	6 55	szv.	"	Párkány-Nána
					726 ²⁾	7 00	"	"	Czegléd
					178	7 15	"	"	Rákospalota-Újpest
					728	7 35	"	"	Czegléd
					6508	7 40	"	"	Lajosmizse
					132	7 55	"	"	Vác
					710	8 05	"	"	Bukarest, Bázias
					182	8 20	"	"	Dunakeszi-Alag
					1408	8 40	"	"	Zsolna, Berlin
					118	9 30	"	"	Wien, Paris
					502	9 35	gyv.	"	Bukarest, Stanislaw
					184	10 00	szv.	"	Dunakeszi-Alag
					706	10 15	gyv.	"	Szeged, Bázias, Bukarest
					504	10 50	"	"	Marosvásárhely
					720	10 55	szv.	"	Kiskunfélegyháza
					4116	11 10	"	"	Esztergom
					902 ³⁾	11 30	k. ost.	"	Belgrad,
					146	11 35	szv.	"	Konstantinápoly
					702 ⁴⁾	11 45	k. ost.	"	Vác
							expv.	"	Bukarest,
							expv.	"	Konstantinápoly

vonat-szám	óra	percz	vonat-neme	honnan	vonat-szám	óra	percz	vonat-neme	honnan
Déléltt									
151	5 05		szv.	Dunakeszi-Alag	165	12 50		szv.	Rákospalota-Újpest
721	5 15		"	Czegléd	137	1 20		"	Nagymaros
723	5 35		"	Vecsés	703	1 25	gyv.	"	Bukarest, Bázias
725	5 45		"	Monor	167	1 45	szv.	"	Rákospalota-Újpest
4103	5 50		"	Esztergom					Tövis, Kolozsvár,
133	5 55		"	Nagymaros	505	1 50	gyv.	"	Szatmár-Németi,
6701	6 00		"	Szolnok, Czegléd, Ócsa	103	2 00	"	"	Paris, Wien
901 ¹⁾	6 10	k. ost.	"	Konstantinápoly,	4111	2 08	szv.	"	Esztergom
		expv.	"	Belgrad	169	2 40	"	"	Dunakeszi-Alag
701 ²⁾	6 10	"	"	Konstantinápoly,	171	3 00	"	"	Rákospalota-Újpest
				Bukarest	6503	3 40	"	"	Kecskemét, Lajosmizse
153	6 25	szv.	"	Rákospalota-Újpest	173	3 50	"	"	Rákospalota-Újpest
6507	6 30	"	"	Lajosmizse	713	4 05	"	"	Temesvár-Józsefváros
135	6 35	"	"	Vác	139	4 10	"	"	Nagymaros
1407	6 40	"	"	Berlin, Zsolna	4113	5 05	"	"	Esztergom
503	6 50	gyv.	"	Marosvásárhely	175	5 15	"	"	Rákospalota-Újpest
4105	7 10	szv.	"	Esztergom	121	5 55	"	"	Ersekújvár
709	7 15	"	"	Bukarest, Bázias	115	6 10	"	"	Wien, Berlin
155	7 20	"	"	Rákospalota-Újpest	1403	6 20	gyv.	"	Berlin, Zsolna
135	7 25	"	"	Párkány-Nána	177	6 30	szv.	"	Rákospalota-Újpest
727	7 30	"	"	Czegléd	707	6 35	gyv.	"	Orsova, Bázias
501	7 35	gyv.	"	Bukarest, Kolozsvár,	105	6 40	"	"	Wien
				Máramarossziget	107	7 10	"	"	Wien
157	7 40	szv.	"	Vác	711	7 45	szv.	"	Bázias, Temesvár
6501	7 50	"	"	Kecskemét, Lajosmizse	179	8 00	"	"	Rákospalota-Újpest
127	7 55	"	"	Párkány-Nána	731	8 05	"	"	Vecsés
113	8 10	"	"	Paris, Wien	4117 ³⁾	8 15	"	"	Pilisésaba
4107	8 15	"	"	Esztergom	143	8 20	"	"	Nagymaros
719	8 40	"	"	Kiskunfélegyháza	131	8 55	"	"	Párkány-Nána
129	8 45	"	"	Nagymaros	109	9 05	gyv.	"	Wien
159	9 10	"	"	Dunakeszi-Alag	6505	9 30	szv.	"	Kecskemét, Lajosmizse
705	9 25	gyv.	"	Szeged	181	9 35	"	"	Dunakeszi-Alag
1401	9 40	"	"	Berlin, Zsolna, Pozsony	509	9 40	gyv.	"	Segesvár, Stanislaw
4109	9 55	szv.	"	Esztergom	1405	9 45	"	"	Berlin, Zsolna
161	10 30	"	"	Rákospalota-Újpest	4115	10 00	szv.	"	Esztergom
715	10 45	"	"	Szeged	145	10 25	"	"	Vác
119	11 25	"	"	Galánta	6513	10 30	"	"	Ócsa
163	12 00	"	"	Rákospalota-Újpest	117	10 35	"	"	Wien
					717	11 00	"	"	Temesvár, Bázias
					101	11 05	k. ost.	"	London, Ostende,
					185	11 25	szv.	"	Paris, Wien
							expv.	"	Dunakeszi-Alag

A vonatok **érkezése** Budapest-Császárfürdőbe.

vonat-szám	óra	percz	vonat-neme	honnan
4001	5 30		szv.	Dorog
4005	7 16		"	Esztergom
4007	8 20		"	Esztergom
4009	10 04		"	Esztergom
4011	2 10		szv.	Esztergom
4013	5 30		"	Esztergom
4017 ³⁾	8 21		"	Pilisésaba
4015	10 07		"	Esztergom

A vonatok **indulása** Buda-Császárfürdőről.

vonat-szám	óra	percz	vonat-neme	hová
4002	5 55		szv.	Esztergom
4004	8 54		"	Esztergom
4006	12 15		szv.	Esztergom
4040 ¹⁾	12 57		"	Pilisésaba
4010	2 11		"	Esztergom
4012	6 20		"	Dorog
4016	11 03		"	Esztergom

1) Erkezik minden kedden, szerdán, pénteken és vasárnapon.
 2) Erkezik minden hétfőn, csütörtökön és szombaton.
 3) Vasár- és ünnepnapokon bezárólag november 10-ig közlekedik.

Gábor Ignác. Ez már aztán az élet. Petőfi verse. A magyar költészet és a vándorlás. Dr. Poprádi József. A diákvándorlások. Dr. Horváth Károly. Vasárnap. Rákosi Viktor. Részlet a Budapesti Hírlap 1912. évi augusztus 30-iki számában megjelent cikkből. A vándordíák és a természet. Dr. Kubacska András. Természetmegismerés. Náday Pál. Mutatvány a szerzőnek „Könyv a gyermekről“ című művéből. (Budapest, Franklinterület 1911). A diákvándorlásról. Balassa József. A diákvándorlások és a földrajz tanítás. Dr. Horváth Károly. Vándorló diák és nemzetiségi kérdés. Kuncz Aladár. A gyalogvándorlás hygienikus értékéről. Dr. Schiff Kálmán. Természetkultusz. Katona Nándor. A leányok gyalogvándorlásáról. Graber Kornélia. Vándorlás jó és rossz időben. Toepffer „Voyages en Zigzag“. Vándoregyesület. A Vándordíák-egylet csapa-

tainak elindítása. A vándordíák-egylet első csapatának vándorutja, 1909. Bokor Miksa. Vándorlás a gömöriszepesi Érczhegységen keresztül. Takács István. A Gábor-intézet tíz nyári gyalogvándorlása (1904—1913). Tátralomnicztól Léváig. Dr. Hámori Hugó. A Mont Blanc-tól a Nagy-Szt.-Bernáton át a Monte Rosáig. Mohácsi Jenő, Merántól Montreuxig a Stilsferjochon és Simplonhágón át. Gábor Ignác. Kérdőívünk. Diákvándorlás és fotografálás. Blaho Ede. A vándordíák fotografusok felszerelése. Diákvándorlás és természeti emlékek. Diákvándorlás és takarékoság. Diákszallók. A felszerelésről. Tájékozódás a szabadban. Szabó Lajos. A diákvándorlás irodalma. Pályázat a vándordíákoknak. A mű ára 1 kor. 50 fill. Mutatóba közöljük a szerkesztő lelkes hangú első cikkét, lapunk más helyén kissé rövidítve.

Magyar királyi államvasutak.

A vonatok indulása Bpest kel. p. u.-ról. Érv. 1913 október 1-től.					A vonatok érkezése Bpest kel. p. u.-ra. Érv. 1913 október 1-től.														
vonat-szám	óra	perc	vonat-neme	hová	vonat-szám	óra	perc	vonat-neme	hová	vonat-szám	óra	perc	vonat-neme	honnan	vonat-szám	óra	perc	vonat-neme	honnan
Délelőtt					Délután					Délelőtt					Délután				
1110	5 40	szv.	Balatonszemes	612	12 20	szv.	Arad, Tóvis, M.-Sziget	339	5 10	vv.	Berlin, Ruttka	323	12 10	szv.	Gödöllő				
310	5 40	"	Hatvan	914	12 20	"	Ujvidék, Sarajevo	645	5 20	tyvsz.	Debreczen, N.-Várad	611	12 30	"	Bukarest, Arad				
302	6 25	gyv.	Ruttka, Berlin	314	12 30	"	Hatvan	309	5 30	szv.	Hatvan	301	12 50	gyv.	Berlin, Ruttka				
22	6 30	szv.	Bicske	1008	12 45	"	Szombathely, Wien	1905	5 30	"	Eszék, Tapoleza	903	1 00	"	Konstantinápoly, Belgrad				
8	6 40	"	Wien, Graz, Sopron	1504	1 20	gyv.	Fiume, Róma, Eszék	609	5 45	"	Brassó, Arad	401	1 05	"	Lemberg, Kassa				
1502	6 45	gyv.	Kassa, Csorba, Bártfa	316	1 25	szv.	Gödöllő	909	5 45	"	Sofia, Bród, Belgrad	7	1 20	szv.	Wien, Sopron				
1512	6 55	szv.	Kassa, Csorba	1304	1 40	gyv.	Fehring, Graz	19	5 55	"	Torbágy	601	1 25	gyv.	Bukarest, Arad				
1002	7 00	gyv.	Fiume, Torino, Róma, Pécs, Vinkovce	404	2 00	"	Sátoraljaújhegy	313	6 00	"	Pécel	1201	1 30	"	Bukarest, Bród, Szabadka				
602	7 05	"	Arad, Brassó	4	2 05	"	Lemberg, Kassa	17	6 05	"	Komárom	1	1 40	"	London, Páris, Wien				
906	7 10	"	Belgrad, Sofia, Sarajevo	604	2 10	"	Wien, Paris	1707	6 15	"	Stanislaw, M.-Sziget	1901	1 55	"	Eszék, Pécs				
1302	7 20	"	Fehring, Graz, Triest	916	2 15	szv.	Arad, Bukarest	11	6 25	"	Wien	325	2 10	szv.	Hatvan				
402	7 25	"	Stryj, Przemysl	304	2 20	gyv.	Kiskőrös	1505	6 30	gyv.	Lemberg, Poprád	1501	2 20	gyv.	Poprád-Felka, Kassa				
312	7 30	szv.	Lemberg	318	2 25	szv.	Ruttka, Berlin	513a)	6 40	szv.	Nagyvárad	1301	2 25	"	Graz, Fehring				
112	7 30	szv.	Gödöllő	320	2 30	"	Hatvan	1007	6 50	"	Fiume, Zágráb	919	2 40	szv.	Kunszentmiklós-Tass				
908	7 45	"	Belgrad, Sofia, Vinkovce	26	2 30	"	Arad, Bukarest	1003	7 00	gyv.	Róma, Triest, Fiume	23a	8 00	"	Bicske				
608	7 50	"	Arad, Brassó, Bukarest	518	2 40	"	Wien, Sopron	315	7 05	szv.	Gödöllő	521	8 10	"	Nagykátá				
406	8 10	szv.	Munkács, Lawoczne	1202	2 45	gyv.	Bicske	513	7 20	"	Brassó, Kolozsvár	1111	4 00	"	Tapoleza				
512	8 20	"	Kolozsvár, Brassó	1902	2 55	"	Szabadka, Sarajevo	917a	7 25	"	Kunszentmiklós-Tass	327	4 20	"	Balatonszemes				
1906	8 25	"	Eszék, Bród	304	3 20	"	Tapoleza, Eszék	317	7 30	"	Gödöllő	329	5 25	"	Pécel				
306	8 35	"	Ruttka, Berlin	1016	3 30	szv.	Belgrad, Konstantin	319	7 40	"	Hatvan	511a)	6 00	"	Gödöllő				
1706	8 55	"	Msziget, Stanislaw	18	4 25	"	Paks	21	7 45	"	Bicske	511	6 15	"	Szolnok				
2	9 10	gyv.	Wien, Sopron	322	4 25	"	Komárom	1309	8 00	"	Gödöllő	15	6 20	"	Bukarest, Debreczen				
22a	9 30	szv.	Bicske	606	5 00	gyv.	Gödöllő	911	8 10	"	Arad, Bukarest	1507a)	6 25	gyv.	Bruck-Királyháza				
1508a)	9 35	gyv.	Kassa, Poprád-Felka	410	5 10	szv.	Szabadka, Sarajevo	1513	8 15	"	M.-Sziget	3	6 35	"	Wien, Graz				
918	10 00	szv.	Kunszentmiklós, Tass	6	5 15	gyv.	Tapoleza, Eszék	1015	8 20	"	Bártfa, Csorba, Kassa	1705	7 00	szv.	Stanislaw, M.-Sziget				
516	10 05	"	Nagykátá	324	5 20	szv.	Belgrad, Konstantin	519	8 35	"	Paks	907	7 20	"	Sofia, Belgrad				
1112	10 45	"	Balatonszemes	522	5 40	"	Belgrad, Konstantin	321	8 45	"	Bukarest, Kolozsvár	607	7 25	"	Bukarest, Arad				
24	11 55	"	Tapoleza	308	5 55	"	Belgrad, Konstantin	13	9 20	"	Hatvan	421	7 35	vv.	Szerencs				
			Bicske	920	6 05	"	Belgrad, Konstantin	307	9 25	"	Győr	305	7 45	szv.	Berlin, Ruttka				
				1004	6 15	gyv.	Belgrad, Konstantin	1005a)	9 35	gyv.	Fiume, Tapoleza	25	7 50	"	Berlin, Ruttka				
				514	6 15	szv.	Belgrad, Konstantin	913	9 55	szv.	Szabadka	1109	8 05	"	Bicske				
				326	6 25	"	Belgrad, Konstantin	5	10 05	gyv.	Bruck-Királyháza	1009	8 15	"	Tapoleza				
				328	6 40	"	Belgrad, Konstantin	409	10 20	szv.	Szombathely, Sopron	405	8 20	"	Balatonszemes				
				928	6 45	"	Belgrad, Konstantin	208a)	10 45	"	Miskolcz	9	8 45	"	Wien, Graz				
				920a	6 55	"	Belgrad, Konstantin	605	11 30	gyv.	Cannes, Nizza, Bicske	1511	8 50	"	Csorba, Kassa				
				524a)	7 10	"	Belgrad, Konstantin				27	9 00	"	Bicske					
				16	7 20	"	Belgrad, Konstantin				331	9 10	"	Pécel					
				332	7 35	"	Belgrad, Konstantin				1907	9 10	"	Vinkovce, Eszék, Pécs					
				1006a)	7 40	gyv.	Belgrad, Konstantin				608	9 20	gyv.	Brassó, Arad					
				1708	7 45	szv.	Belgrad, Konstantin				20a)	9 28	szv.	Triest, Torbágy					
				1514	8 00	"	Belgrad, Konstantin				808	9 35	gyv.	Berlin, Ruttka					
				910	8 05	"	Belgrad, Konstantin				1001	9 35	"	Róma, Fiume, Pécs					
				1908	8 30	"	Belgrad, Konstantin				915	9 45	szv.	Kiskőrös					
				334	8 40	"	Belgrad, Konstantin				408	9 55	gyv.	Lemberg, Przemysl					
				526a)	9 00	"	Belgrad, Konstantin				905	10 00	"	Sofia, Belgrad					
				1308	9 15	"	Belgrad, Konstantin				1303	10 10	"	Graz, Triest					
				610	9 30	"	Belgrad, Konstantin				333	10 25	szv.	Gödöllő					
				1506	10 00	gyv.	Belgrad, Konstantin				525	10 35	"	Segesvár, Kolozsvár					
				336	10 05	szv.	Belgrad, Konstantin				1503	10 45	gyv.	Bártfa, Csorba, Kassa					
				1010	10 25	"	Belgrad, Konstantin												
				408	10 25	"	Belgrad, Konstantin												
				12	10 55	"	Belgrad, Konstantin												
				338	11 10	vv.	Belgrad, Konstantin												
				912	11 15	szv.	Belgrad, Konstantin												
				614	11 25	"	Belgrad, Konstantin												
				422	11 35	vv.	Belgrad, Konstantin												
				14a	11 55	szv.	Belgrad, Konstantin												
A vonatok indulása Budapest-Józsefvárosról. Délután.					A vonatok érkezése Budapest-Józsefvárosra. Délelőtt.					A vonatok érkezése Budapest-Józsefvárosra. Délelőtt.									
303a)	7 00	szv.	Gödöllő							515a)	4 40	szv.	Szolnok						
										517	5 00	"	Nagykátá						
										811a)	5 50	"	Gödöllő						
										917	6 17	"	Kunszentmiklós-Tass						

Előfizetési díj:

Negyedévre... — 2 kor.
Félévre... — 4 kor.
Évész évre... — 8 kor.

=====
Egyes szám 40 fill.
=====

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Főmunkatárs: KÁRPÁTI BÉLA.

Szerkesztőség és
kiadóhivatalII., Irma-tér 3. szám,
I. em. 3.Megjelen július és
augusztus kivételével
havonta kétszer.

Achilles Sport-Egylet
Aradi Korcsolyázó-Egylet
Budapesti polgári lövészegyes.
Budapesti Torna-Club,
Beregszászi Korcsolyázó-Egylet.
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet.
Debreczeni Torna-Egylet,
Fővárosi Vivó-Club,
Érsekújv. Vivó- s Torna-Egyes.
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet.
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vivó-Egylet.
Kolozsvári Athletikai Club

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Kőrmendi Athletikai Club.
Kunsztmártoni Csón.-Korcs.-Egyl.
Lévai Torna- és Vivó-Egylet.
Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,
Lőcsei Vivó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. Torna-Egylet,
Magyar Uszó-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna- s Vivó-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Kerékpár-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.
Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egylet,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,

Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti Evező-Egylet.
Ó-Becsei Kerékpár-Egyesület.
Ó-Budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,
Privigyei Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.-Egylet,
Quarnero Csónakázó-Egylet,
Sátoraljaiújhegyi Korcs.-Egylet,
Salmeczi Akad. Athleta Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Soproni ev. főgymn. testgy. Köre,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,
Szabadkai Torna-Egylet.

Szarvasi Korcsolyázó-Kör,
Szatmár-Németi Torna- s Vivóegy.
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet,
Székesfehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletikai-Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet.
Torontáli Korcs.- és Hajós-Egylet
Torontáli Athletikai Club,
Fordai Korcsolyázó-Egylet,
Ujvidéki Kerékpár-Egyesület
Veszprémi Torna-Egyesület.
Zombolyai Athletikai-Club

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A tanulók egyéni versenyeiről.

A szabadtéri gyakorlatoknak értékét ma már nálunk senki sem vonja kétségbe, sőt a legmegrögzöttebb tornászfej is belátja, hogy még a torna is akkor legüdvösebb, ha azt a szabadban üzhetjük. Ami azonban még a tornász és athléta felfogás közt különbség van, az az ifjusági egyéni versenyekre vonatkozik. A régi tornászok azt tartották, hogy mihelyt egyik-másik ifju többet tud az átlagnál, vagy hogy valamelyik izma erősebben fejlődik a többinél, ez már az egyenletesen képzett test rovására és a tömegnevelés kárára történik. De sokan veszedelmesebbnek azért tartják még ma is az egyéni versenyzést, mert azt gondolják, hogy itt a trening kikerülhetetlen.

Lássuk, mennyiben egyeztethető össze a nevelési testgyakorlatok elveivel az egyéni verseny.

Végezzünk mindjárt az egyéni versenyeknél felhozott azon állítással, hogy az egyéni versenyre készülő trenirozni szokott, mi pedig a fejlődő korban okvetlen ártalmas. Ez igaz. Tehát itt csak úgy segíthetünk, hogy minden tanulói verseny első feltételül azt állítjuk fel, hogy csak akkor engedhető meg valamely versenyben való indulás minden tanulónak,

ha azon való részvétel a rendes gyakorlatozáson kívül semminemű külön előkészületet nem igényel. A tanuló ifjuságnak sem magát soványítani, sem erőltetve izzasztani nem szabad. A rendes étrendtől sem szabad eltérnie. Tehát csak olyan versenyeket kell egyéni küzdelemre kitűzni, mely megfelel a résztvevők fejlettségének, s a melyben való versenyzés semmi különösebb megerőltetést nem von maga után. Például a 14 éves fiuk az 50 méteres futásra bátran mehetnek; nem kell ide semmi trening.

Ki kell tehát jelölni az ifjusági versenyeknél minden kornak megfelelő verseny-mértéket. De még a kornak megfelelő versenyre is csak az oly fiukat szabad bocsátani, kiknek fejlettségük megfelelő. Ezt a dolgot úgy kell elintézni, hogy a versenyekre való bocsátás köztessék bizonyos gyakorlatok elvégzéséhez; csak az a tanuló bocsátható például az első osztály versenyekre, ki kar, láb, derék izmainak fejlettségét előzetesen igazolja bizonyos gyakorlatok elvégzésével. Az ily osztályonként kötelező gyakorlatok végzését nevezik az amerikai iskolákban standard-mérkőzésnek. Vagyis minden tanulónak, mielőtt versenyre bocsáttatnék, bizonyos fejlettségi mértéket kell elérnie. Ezért nevezzük mi ezután az ily próba-

versenyeket mérték-versenyeknek. Megtehetnénk mi is azt, mint megteszik a new-yorki iskolákban, hogy bizonyos előírt gyakorlatoknak elvégzése után megadnánk a tanulóknak a megfelelő mérték-érmet. Csak a tanuló korának megfelelő gyakorlatokban elnyert mérték-érem tulajdonosának szabad osztályát, iskoláját valamely versenyen képviselni.

De ezen testi fejlettségnek mértékén kívül az amerikai tanulónak az erkölcsi magaviseletben és a tanulásban is meg kell ütni a mértéket. Vagyis amelyik tanulónak magaviselete kevésbé szabályszerű vagy rossz, továbbá a kinek két vagy több tárgyból elégtelen az osztályzata, az legyen bár a legügyesebb athleta, nem versenyezhet.

Meg kell tehát országosan, a Testnevelési Tanács útján állapítani a tanulók korának megfelelő mérték-versenyeket és ki kell mondani, hogy csak a jó magaviseletű és elégséges vagy ennél jobb tanuló bocsátható versenyekre.

Azonban ebből nem az következik, hogy a versenyre nem bocsátható tanulók testnevelését elhanyagoljuk, hanem csak az, hogy ezek a saját osztályuk gyakorlatain kívül versenyre nem bocsáthatók. Tapasztalni fogjuk, hogy ezáltal sok tanuló meg fog javulni.

Az egyéni versenyzést tehát a nevelési testgyakorlatokból nem kell kiküszöbölni, mert sok jó oldala van, csak a hármasmérték megütésétől kell függővé tenni. De itt nem egyes iskolákról van szó; ez a dolog országosan, egyöntetűen rendezendő.

Ugy tudjuk, hogy az országos tornaversenyeket az ifjúsági sportért lelkesedő miniszterünk ismét fel fogja ébreszteni. Ha már a legközelebbi versenyünk a mérték-verseny alapján fog rendeztetni, biztosan minden bántó jelenség el fog tűnni nagy versenyekről.

A székesfővárosi polgári iskolák atletikai versenyei.

A főváros tanácsa két évvel ezelőtt rendelte el az atletikai versenyeknek osztályonkénti megtartását polgári iskoláiban. Amint tudjuk, a versenyek igen jó hatással voltak a fiúk testnevelésére. Itt közöljük a rendezési szabályokat, hogy más iskola fenntartó ható-

ságok is rendezhessenek e szabályok alapján hasonló versenyeket.

A főváros tanácsa elrendeli, hogy a főváros polgári fiúiskoláiban évenként ismétlődő osztályversenyek tartassanak a következő feltételek mellett:

1. A versenyeken az összes polgári iskolák összes 1-ső osztályai külön, összes 2-ik osztályai külön, összes 3-ik osztályai külön és összes 4-ik osztályai külön csoportokban vesznek részt, vagyis azonos szabályok szerint bár, de tulajdonképpen négy egymástól független verseny rendeztetik.

2. Amely iskolákban párhuzamos osztályok vannak, ott minden párhuzamos osztálynak külön kell versenyeznie.

3. A versenyeket nem egyes tanulók eredményei, hanem az egész osztály eredményei döntenek el.

4. A versenyen az osztályban szabályszerűen beirt tanulóknak legalább 80%-a kell, hogy részt vegyen, különben az osztály eredménye nem számít.

5. Az osztály minden tanulója részt vehet az osztályversenyeken, de az igazgatónak jogában áll egyeseket a részvételtől eltiltani.

6. A verseny a következő versenyfajokra terjed ki:

- a) helyből távolugrás,
- b) súlydobás,
- c) síkfutás.

Az 1-ső osztályok tanulói egyenként 40 métert futnak, a 2-ik osztályosok 50 métert, a 3-ik osztályosok 60 métert, a 4-ik osztályosok 75 métert.

7. A helyből távolugrás január 31-éig, a súlydobás április 15-ig, a síkfutás május 31-ig befejezendő.

8. Az eredmények megállapítása a helyből távolugrásnál úgy történik, hogy minden résztvevő tanuló 3 ugrást tesz, amelyekből a legjobb számít. Az egyéni eredményeket összeadják és az összeget elosztják a résztvevő tanulók számaival. Ez az osztály eredménye. Az ugrás vonalról történik.

9. A súlydobást 2 méter átmérőjű körből. 1-ső és 2-ik osztálynak 3 kgr., 3-ik és 4-ik osztálynak 4 kgr. golyóval kell végezni. Minden résztvevő tanuló a jobbkezével 3 dobást és a balkezével szintén 3 dobást tesz, amelyekből a legjobb számít. A legjobb jobbkezes és a legjobb balkezes eredményt összeadják és ez lesz az egyén eredménye. Az így megállapított egyéni eredményeket azután összeadják és az összeget elosztják a résztvevő tanulók számával. Ez az osztály eredménye.

10. A síkfutásnál az időeredményt kell mérni. Hogy azonban az időmérésnél a tévedés lehetősége csökkentessék, a következő eljárás alkalmazandó. A tanulók az indulási vonal mögött felállítandók abban a sorrendben, amelyben futniuk kell; az időmérő, aki egyuttal indító is, a célvonalnál áll és minden egyes tanulónak jelt ad az indulásra és amikor az utolsó fiú fut át a célvonalon, az indító az órát megállítja. Ha az elért időt elosztják a résztvevő fiúk számával, létrejön az osztály eredménye. Ha közönséges órát

használunk, úgy az első fiut akkor kell indítani, amikor a másodperczmutató eléri a 60-as számot.

11. Minden iskola maga rendezi meg a saját versenyeit. A versenyek napjai lehetőleg előre kitűzendők és az elért eredményeket az illetékes testnevelési tanáron kívül az igazgató által elfogadott egy szakértő egyén is tanúsítja.

12. A tanács közoktatási ügyosztálya ürlapokat bocsát ki, amelyeket a 7. §-ban megállapított határnapig kell beküldeni az ügyosztály által megjelölendő címre.

13. Ha az összes eredmények beérkeztek, azokat a közoktatási ügyosztály vezetője által kijelölt ötös bizottság átnézi és csoportonként azt a három osztályt, melyek a legjobb eredményt érték el, hivatalos próbának veti alá. Ha ily módon olyan eredményt állapítanak meg, mely a maga csoportjában jobb mint bármely beküldött eredmény, úgy a tiszteletdíjat annak ítéli oda. Ha azonban a hivatalos próba alkalmával elért eredmény rosszabb, mint más bejelentett eredmények, folytatólagos próbákat tartanak mindaddig, míg a legjobbat hivatalosan megállapították. Ha minden versenyfajt más osztály nyer, az ötös bizottság állapítja meg az eredményekből, hogy melyik osztály a győztes. Az ötös bizottság határozatai véglegesek.

14. A főváros tanácsa négy tiszteletdíjat tűz ki azoknak az osztályoknak díjazására, amelyek saját csoportjukban (vagyis az 1-ső, 2-ik, 3-ik, illetve 4-ik osztályok csoportjában) a legjobb osztályeredményt érték el.

A tanulók táplálkozása.

Kétséget nem szenved, hogy mint minden munka, azonképpen a tanulás is bizonyos minőségű és mennyiségű energia-fogyasztással jár. Hogy minő és mennyi energiát fogyasztunk bizonyos munkánál, az sok körülménytől függ. Többek között függ a táplálkozás mineműségétől, a táplálékok összetételétől is. A munkaidőben fokozottabb az anyagcsere, minélfogva jobb táplálékra van szükségünk, mint a tétlenség idején. Ebből önként következik, hogy a tanulóknak a tanév időtartama alatt észszerűbb táplálkozásra van szükségük, mint a vakációban. Azonban a mindennapi tapasztalatok igen szomorú dolgokról tanuskodnak. Nézzünk be akármelyik jellegű vagy minőségű iskolába, látni fogjuk, hogy a tanulók között sok az ideges, rosszul táplált, vérszegény stb. gyermek. Mindez jobbra a fogyatékos táplálkozásnak a következménye, A pedagógus ezektől a gyermekektől is épp oly munkát kíván, mint a rendes táplálkozásban részesülő tanulóktól. Magától értetődik, hogy az ily tanulók a legfokozottabb idegmegfeszítéssel és szorgalommal sem tudnak a többiekkel egy uton egymás mellett haladni.

Ennek azután a rossz osztályzat a vége, ami többféle káros következményt von maga után. Az ily gyermek, aki önhibáján kívül kap rossz osztályzatot, önmagával elégedetlenné, meghasonlottá, másokkal szemben pedig bizalmatlanná, irigykedővé, majd embergyűlölővé válik.

Kérdés már most, hogy a pedagógus fönt vázolt eljárásánál fogva nem állja-e utját a gyermek testi és lelki egészsége biztosításának és ezzel későbbi életéveiben való kellő boldogulásának?

Nyilvánvaló, hogy igen. De vajjon ki itt a hibás? Talán a pedagógus? Korántsem. A pedagógust nem illetheti vád, mert hisz a törvény betűi kötelezik arra, hogy a tantervnek érvényt szerezzen. Tehát nincs kegyelem és irgalom: a rosszul táplált, ideges, vérszegény stb. gyermeknek épp úgy kell dolgoznia, olyan eredményt kell mutatnia, mint a normális gyermeknek. A szülőt sem lehet okolni, mert hiszen nem ő, hanem a szegénység, a nyomor okozója annak, hogy a gyermeke fogyatékosan táplálkozik.

Hibás és bűnös a társadalom, mert tétlenül és közönnyel nézi, hogy a szegénység és nyomor hogy szedi áldozatait. Nem veszi észre, hogy a csenevész, ideges, satnya, tehetségtelen stb. gyermekek száma évről-évre ijesztő módon fokozódik. De egyben hibás az állam is, mert oly kötelességeket ró az imént jelzett tanulókra, melyek egyenesen testi és lelki egészsége ellen törnek! Lám, az állatvédő-egyesület jobban gondoskodik a jószágról, mint az állam a gyerekekről, mert nem engedi, hogy nagyobb terhet tegyen a jószágra, mint amennyit minden káros következmény nélkül bír el.

Jegyezzük meg jól, hogy a tanuló táplálkozása sokkal nagyobb, körültekintőbb gondosságot követel, mint a felnőtté. Mert a tanuló táplálkozása nemcsak arra szolgál, hogy az elfogyasztott energiát idején pótolja, hanem arra is, hogy a test fejlődését, növekedését a kor és az egészség szabályaihoz illően biztosítsa. Már most mi következik ebből? Az, hogy a rosszul táplált gyermek hijjával van annak az energiának, amely a jelzett föltételek kellő érvényesüléséhez szükséges.

Összevetve az előadottakat, tisztán láthatjuk, hogy az iskolásgyermekek táplálkozása úgy társadalmi, mint pedagógiai szempontból fontos tényező, amellyel nemcsak érdemes, hanem kell is foglalkoznunk! Azonban itt meg kell jegyeznünk, hogy e sorok szűk keretei nem elégségesek ahhoz, hogy a kérdést teljességében tisztázzuk. Épp ezért csak arra kívánunk szorítkozni, hogy kimutassuk azokat a tanulási hibákat, rendellenességeket, amelyek a hiányos táplálkozás következményei. Számos pszichológiai megfigyelés ugyanis arról tanuskodik, hogy a hiányos táplálkozásban részesülő iskolás-gyermek agyműködése sokkal tökéletlenebb, megbizhatatlanabb, mint a helyesen táplált gyermeké. Hibákat, rendellenességeket találhatunk az

ilyen tanulóknak majdnem minden ténykedésében. Ilyen hibás tünetek közé tartozik: a gyors kifáradás, a kintartás hiánya, a renyheség, a levertség, a nyugtalanság, a félelem, a fokozott ingerlékenység és érzékenykedés, a gyakori főfájás, fülzúgás, az álmatlanság stb. A tanulást illetően legsúlyosabbak azok a hibák, melyek az értelem mezején találhatók. Ide tartozik különösen a lassu és nehéz munkával járó rögzítés, az emlékezet halványodása, megbízhatatlansága; a figyelem fáradékonysága és ingadozása, az akaraterő lanyhasága stb.

Lássuk ezeknek okát fokát Tudvalevő dolog, hogy minden szellemi működés az agykéreg bizonyos területéhez van lokalizálva. Tehát fiziológiai eredetű. Ámde egyúttal igaz, hogy a szellemi középpontok csak akkor teljesíthetik helyesen a rájuk háruló feladatot, ha kielégítő és czélszerű táplálkozásban részesülnek. Minél jobb a táplálkozás, annál jobban, kizárólagosabban biztosítják a hozzájuk lokalizált szellemi munka tökéletes folyását. Eszerint minden szellemi munka szorosán összefügg a vérpótlás mennyiségével és minőségével. Magától értetődő következmény, hogy a rosszul táplált gyermeknek nemcsak kevesebb, de egyúttal rosszabb összetételű a vére is. Agya is vérszegény. Az a gyermek, aki reggelire egy darabka száraz kenyeret, vagy néhány burgonyát kapott, akinek az ebédje és vacsorája is ilyen sovány, nem fejthet ki olyan rendszeres szellemi munkát, mint a bármilyen egyszerűen, de czélszerű és kielégítő módon táplált gyermek. S mivel a gyermekkori életmód a legtöbb embernek fizikumára és élete folyására is nagy befolyással van, társadalmi érdek, hogy a szegénysorsu tanulók táplálkozását segítő intézmények minél jobban elterjedjenek, hogy ne hiányozzanak sehol, ahol szükség van rájuk.

Sz. L.

A francia sportviszonyokról.

A sport voltaképeni hazájához, Angliához legközelebb Franciaország esik. Mégis e két állam sportviszonyai annyira különböznek egymástól, hogy nem lesz érdektelen egy kis párhuzamot vonni a kettő között.

Ismeretes dolog, hogy Angliában ma minden más sportnál nagyobb érdeklődés kíséri a labdarugást. Egy-egy délután, mikor a liga csapatai különböző pályákon mérik össze erejüket, 200.000—400.000 néző tódál ki a mérkőzésekre. Franciaországban ilyesmire álmodni sem lehet. Két sportnak van itt nagy közönsége: a rugby-nek és a boxolásnak. Ennek az oka abban keresendő, hogy e két sport terén értek el a francziák jelentősebb eredményt az utóbbi időben.

A rugby mérkőzéseken Párisban 15.000—25.000 ember szokott megjelenni. Az itteni viszonyokat tekintve, ez óriási szám. A legutolsó nemzetközi mérkőzésen

most ujév napján, daczára annak, hogy a nap folya már havas eső esett, zsufolt volt a nézőtér. Igaz ugyan, hogy a francia közönséget az csalta ki leginkább a pályára, mert mindenki biztosra vette, hogy a francia játékosok legyőzik ellenfeleiket, az angolokat, ez a remény azonban nem vált valóra, mert nagy erőfeszítéssel bár, de sikerült az angoloknak 8:6 arányban megszerezniök a győzelmet.

Megemlítem e helyen, hogy ugyanazon a napon volt a magyar-francia labdarugó mérkőzés, melynek mindössze 1500—2000 nézője akadt. Igaz ugyan, hogy a st.-oueni pályán, ahol a mérkőzés lefolyt sokkal több néző el sem fért volna, de maguk a francia sportkörök is kénytelenek voltak beismerni, hogy a labdarugás iránt a francia közönség érdeklődését még nem tudták felkelteni.

Ennek az oka elsősorban abban keresendő, hogy a sportpályák tribünjei rendkívül kezdetlegesek, kicsinyek. Ha a footballkörök némi áldozattal lehetővé tennék, hogy a közönség kényelmes tribünökről, mérsékelt áru jegyekkel nézhetné végig a mérkőzéseket, feltétlenül a labdarugás vezetne népszerűség tekintetében a többi sportágak előtt, minthogy labdarugó-egyesület nagyon sok van Párisban s földrajzi fekvésénél fogva is e helyen lehetne a legérdekesebb nemzetközi mérkőzéseket rendezni.

Franciaországban a boxolás iránti érdeklődés nem nagyon régi keletű. A legújabb bajnok: Carpentier tudta csak az egész sportközönség érdeklődését felkelteni, különösen azóta, hogy legyőzte Wells angol bombardier-t. Az egykori bányamunkás, Carpentier, ma egyike Franciaország legnépszerűbb embereinek és a lapok állandóan így írják róla: „a mi Carpentier-nk”. Pompás győzelmei révén igen szép vagyonhoz jutott, legutolsó mérkőzése alkalmával alig másfél perc alatt 100.000 frankot keresett. Állítólag most nehezebb hozzá bejutni, mint egy miniszterhez. Csak autón jár, titkárt tart s a nyomában ott láthatók a mozgófényképvállalatok operateurjei, akik állandó műsorszámot csinálnak a boxbajnokból a párisi mozik részére.

Párisban szokták rendezni ujabban azokat a boxmérkőzéseket, amelyeket a világ legismertebb bajnokai vivnak. Ezek a mérkőzéseken Páris legelőkelőbb közönsége szokott megjelenni, frakkban s egy jobb ülőhely 100—150 frankba szokott kerülni. A legutóbbi Sam Langford-Joe Jeanette mérkőzésre már napokkal előbb sem lehetett jegyet kapni, daczára annak, hogy a legolcsóbb jegyek (állóhelyekre) 16—20 frankba kerültek.

Kétségtelen, hogy Franciaország az excentrikus sportok hazája. Hogy ne említsek mást, a téli uszóversenyek a Szajna jéghideg vizében, a kerékpárversenyek hóban, jégben, sárban, másutt aligha volnának meghonosíthatók.

Enyhe éghajlatánál fogva a sport Franciaország-

ban ugyszólván sohasem szünetel. Lóversenyeket az év minden szakában rendeznek, az aviatika-, gyalogló-, futó-, uszó-, vivó- és tornázó-sportok pedig semmi akadályt nem ismernek. A francia közönség szívesen áldoz a sportért, a francia sportlapok szinte napról-napra szaporodnak, azonban a közönség érdeklődése ma még nem oszlik arányosan. Bizonyára Anglia befolyása fogja megváltoztatni a közönség véleményét, ami kétségtelenül a francziák néhány, most még nehézségekkel küzdő sportágát fogja diadalra vinni.

Athletika, torna, vivás.

A MTK közgyűlése. Február hó 28-án este tartotta a MTK XXVI. rendes közgyűlését Hungária-uti klubhelyiségében, Röser A. Edwin elnöklete alatt. Röser az ülést szép szavak kíséretében nyitotta meg, megemlékezvén az MTK múlt évi nagy eredményeiről. Utána Konta Arnold szólalt fel, majd dr. Tedesco Lajos, a klub tiszteletbeli tagja és a Duna elnöke, átnyújtotta a MTK-nak a Duna ezüstserlegét, amelyet a MTK 25 éves jubeliuma alkalmából ajánlott fel. Ezután közfelkiáltással Brüll Alfrédet elnökké, Röser A. Edwint és dr. Schreyer Jenőt alelnökökké választották meg. Választmányi tagok lettek: dr. Bán Imre, Bánó Jenő, dr. Benedikt Jenő, Biró Gyula, Csillag Miklós, báró Dirsztay Gida, dr. Fodor Henrik, Fenyő József, Frischer Károly, Gara Artur, Gábor József, Grünfeld Manó, dr. Heteés Antal, Hlavay Kálmán, Hoffer István, Láng László, László Aladár, Preissmann Lajos, dr. Radnay Sándor, dr. Radó Gyula, dr. Roóz Imre, Sas Kálmán, dr. Schreiber Henrik, dr. Schwarcz József, Shires Edward, dr. Szász Béla, Szűsz Hugó, Vágó Manó, Vida Henrik, Wachsmann Dezső és Weisz Richárd.

A Munkás TE február hó 18-án este rendezte disztornáját szép számú közönség jelenlétében. A disztorna követelményeinek megfelelő szép ünnepélyt látunk, mely méltó volt a MTE-nek a tornászat terén kifejtett működéséhez. A szabadgyakorlatok, továbbá az egész házi verseny lefolyása alatt a tagok részéről tanusított példás rend és fegyelem, tornász szempontból is a legteljesebb elismerést érdemli. Csak a MTE mesterének, Deme Bálint művezetőnek, szakképzettsége, vasenergiája és a tagokkal szemben tanusított szigorúsága tette lehetővé, hogy 60 tornász vezényszó nélkül is, zongora kíséret mellett, folyékonyan, szabatosan, mint egy ember végezze a gyakorlatokat.

A disztorna lefolyása a következő volt:

A jól sikerült szabadgyakorlatok után szergyakorlatok és versenyek voltak a következő eredménnyel:

Gyűrűverseny: 1. Hlebovik Pál, 2. Garay Ferencz 3. Kertész Antal.

Helyből távolugrás (seniorok részére): 1. Szabó János, 2. Balog Lajos, 3. Geier Lipót.

Helyből távolugrás (ifjúságiak részére): 1. Gelencsér Péter, 2. Karass Lajos, 3. Hirschner János.

Gyűrűugrás: 1. Garay és Ripi holtversenyben, 2. Hlebovik József 3. Kertész és Geyer Lipót holtv.

Rudmászás: 1. Nagy Jenő, 2. Bognár József, 3. Büchler Lajos.

Függeszkedés: 1. Klein Antal, 2. Garay Ferencz, 3. Kertész Antal, 4. Balog Lajos.

A Postás Sportegyesület nagyszámú közönség jelenlétében tartotta idejéi tornaestélyét. Az egyesület, melynek kiváló tornászai révén már régebben nagy sikerei voltak a versenytornászat terén, ma is hasznos munkát végez, hivatást tölt be: átveszi és folytatja a posta kötelékébe kerülő, sokszor bizony még zsenge fiatalság testi nevelését, ami voltaképpen célja is az embersportnak. A házi estély szép [sikere mindennél szebben beszél. Henyei Vilmos diszelnök, Hollósy István elnök, dr. Balázs Dezső cél tudatos munkájáról.

Harminckét tornász fabot és a bordásfalán végzett gyakorlatokat mutatott be.

A versenyek győztesei:

Korlát és ló összetett versenyben: 1. Bödő Károly, 2. Kiss András és Alföldi András (egyenlő pontszám) 3. Bodroghy Ferencz.

Magasugrás: 1. Horvát József, 2. Willinger Márton, 3. Jelen Lajos.

Sulyemelés: 1. Riffert János, 2. Klein Ármin, 3. Horvát József.

A BBTE tornászati versenye a budaiak tornacsarnokában folyt le a tagok élénk érdeklődése mellett. A versenyt rendes tornaóra előzte meg, melynek gyakorlataiban 44 tag vett részt. A versenyben 4 csapat vett részt összesen 32 versenyzővel.

Részletes eredmény a következő:

I. csapat: 1. Szüts István, 2. Száraz Károly, 3. Domonkos Lajos. 8. induló.

II. csapat: 1. Szüts Pál, 2. Gindl Ödön, 3. Kun László. 8. induló.

III. csapat: 1. dr. Csillag Benő, 2. Scheller Lajos, 3. Pohl Árpád. 10 induló.

IV. csapat: 1. Bienert Gusztáv, 2. dr. Tabajdy Béla. 6 induló.

A verseny után az első csapat az ugró asztalon (rugó-deszkával) mutatott be mintacsapat tornászsát. A nagy számban megjelent közönség mindvégig kitarított és hálás elismeréssel jutalmazta a látottakat.

Athletika a katonaságnál. Meixner Ottó, a hetedik hadtestparancsnoka nemcsak magát a katonaságot és a sportvilágot, hanem a nagyközönséget is érdeklő, nagystilű dolgot közölt most a hadtestparancsnokság területén székely helyőrségekkel, köztük a szegedivel. Az ő rendelkezései egyáltalán nem arról szólnak, hogy illik-e a tangó a tisztek feleségének,

vagy, hogy illik-e a karbaöltés az utcán, de annyi bizonyos, hogy uttörők lesznek. A hadtestparancsnokság területén a katonaságnak ezentúl sportolnia kell. Nem abban merül ki majd a sportolás, mint eddig: a niederaufban, meg a mély térdhajlításban, hanem ellenkezőleg, a legszabadabb, a legpezsgőbb sportéletet engedélyezi, sőt ezt követeli az új reglama. A katonaságnak nemcsak a testi, hanem a szellemi regenerálását remélik a sporttól a hadvezetőségek elérni.

A hadsereg alapos tanulmányozói már régebben észrevették, hogy a katonaság lelki ereje, agilitása csökkenőben van. A katona örül, ha lerobotolhatja a napi fáradalmait, a rákényszerítetteket. Soha semmit sem csinál szívesen. A katonai kitüntetések is épen ritkaságuk miatt nem érik el céljukat, a legénység ambíciójának fölkelését. A katona veszi a patronotaskát, a rákényszerített patronok tartalmát belepuffogatja a levegőbe. Erőltetett marsoknál nincs semmi különösebb lelki kitartása, azt pedig nem pótolhatja a fegyelem. Ezért várja Meixner hadtestparancsnok a sportolástól a megváltást.

A szegedi hadtest lesz a legelső a legteljesebb sportolás behozatalában. Meixner Ottó hadtestparancsnok közölte rendeletben a szegedi helyőrség ezredeivel, hogy június első felében Temesvárt a hetedik hadtest nagy sportünnepséget rendez, amelyen eldöntik a hadtest bajnokságát úgy a footballban, mint az athletikában.

A szegedi ezredek rendkívüli meglepetésére napi-parancsok szólitották föl a katonákat, hogy jelentkezzenek, akik footballozni tudnak. Minden ezred köteles legalább egy footballcsapatot kiállítani, amely márczius, április és május hónapokban szabályos mérkőzéseket játszik kiesési rendszerrel a hadtest többi ezredeivel. A hadtest minden helyőrségi csapata sorshuzás szerint vesz részt az egymással folyó küzdelemben, a sors dönt arról is, hogy melyik városban legyen a match. A hetedik hadtest két legjobb footballcsapata aztán a temesvári nagy katonai sportünnepségen dönti el a hadtestbajnokság kérdését. A katonai bajnoki mérkőzések, melyek egyformán összehozzák a tüzéreket, huszárokat, honvédeket és közösöket, hétköznapokon katonai kirendelt nézőközönség előtt zajlanak le. De a bajnoki döntő nyilvános lesz a nagyközönség számára is.

Meixner Ottó rendelkezéséből az egyes helyőrségeknek sportalapul nagyobb összegű pénz fog rendelkezésére állani. Nemcsak fotballdresszeket, labdákat, hanem atletikai szereket is kell venni a katonáknak, gerelyt, diszkoszt, kalapácsot, gátakat. Lesznek futóversenyek és ugróversenyek minden helyőrségben és ezredben. A nagy temesvári katonai sportünnepséget pedig úgy tervezik, hogy atletikai bajnokságokért is folyik majd a küzdelem.

A nagy föllendülést nem a sport terén várja a hadvezetőség, hanem a katonaság szellemében. Reméli,

hogy felébred a vetélkedési vágy, amely azután, mint minden sportemberben, a katonákban is a legfontosabb lelki szükséglet lesz. Ami azonban mégis a legszenzációsabb, teljesen demokratikus izü ujtás az, hogy a sportolásban nem lesz semmi megkülönböztetés az egyszerű közkatona és az önkéntes, vagy altiszt között. Itt nem a csillag, hanem a sporttudás fog dirigálni. Ez is ügyes kísérlet a hadvezetőség részéről, mert ezzel el akarja tüntetni a most jól ismert gyűlölködést az altisztikar és a legénység között. A sporttal a bajtársi szellemet is akarja fejleszteni.

Magyarország főiskolai birkozó bajnoksága. F. hó 8-án rendezte a Müegytemi A. és F. Club másodsor országos bajnoki versenyt.

Részletes eredmények:

Pehelysúly: Fackelman (MAFC) győz Alföldi (Tudományegyetem) ellen. Gaál (KEAC) győz Savanyu (MAFC) ellen, Savanyu győz Alföldi ellen. Gaál győz Fackelman ellen 2 p. Bajnok: Gaál Alajos (KEAC), 2. Fackelman (MAFC), 3. Csik (Tudományegyetem).

Könnyűsúly: Szomoru (KEAC) győz Salvan (MAFC) ellen. Folláth (MAFC) győz Márföldy (MAFC) ellen. Szomoru győz Rátz (MAFC) ellen 16 p. Rátz győz Salvan ellen 15 p. Szomoru győz Folláth ellen. Bajnok: Szomoru Árpád (KEAC), 2. Rátz (MAFC), 3. Folláth (MAFC).

Közép A) suly: Hodor (MAFC) Barabás (TE) ellen. Radvány (MAFC) győz Melczer (MAFC) ellen. Golubicsics (MAFC) győz Nagy (MAFC) ellen. Nagy győz Melczer ellen 14 p. Radvány—Hodor 4. perc. Radvány—Golubicsics 4 p. Hodor—Nagy 1 p. Golubicsics győz Hodor ellen. Bajnok: Radvány Ödön (MAFC) 2. Golubicsics (MAFC), 3. Hodor (MAFC).

Közép B) suly: Dr. Orosz (Tudományegyetem) győz Gyöngyössy (DAAC) ellen, dr. Orosz győz Laczka (Tudományegyetem) ellen, Laczka győz Gyöngyössy ellen. Bajnok: Dr. Orosz Miklós (Tudományegyetem), 2. Laczka (Tudományegyetem), 3. Gyöngyössy (DAAC.)

Nehézsúly: Dr. Előd (Tudományegyetem) — Gyöngyössy (ETE) 5 p. Dr. Előd—Blum (Tudományegyetem) 1 p. Blum—Gyöngyössy ellen. Bajnok: Dr. Előd József (Tudományegyetem), 2. Blum (Tudományegyetem), 3. Gyöngyössy (ETE). Szünet közben Rakovszky—Ohrenstein (Törekvés) és Radvány—Márkus (BAK) iskolabirkózást mutattak be.

Sulyemelés Budapest bajnokságaért. Pehelysúly 66 kg. testsúlyig: 1. Kraut András (Testvériség) bal karral 65 kg., jobb karral 65 kg., két karral 100 kg., összesen 230 kg.

2. Zsák (Törekvés). 3. Merz (Törekvés).

Könnyűsúly: 1. Pikulik Ferenc (Testvériség). 2. Kraut Henrik (Testvériség). 3. Eisler (Testvériség).

Középsúly: 1. Wellisch Aladár (Törekvés). 2. Posszemius (Testvériség).

Nehéz suly: 1. Dr. Pethő Pál (Debreceni TE).

A Domony vándordíj. Fodor Károly vivótermében került első ízben kiírásra a Domony vándordíj, melyet a Nemzeti Vivó Club versenyvivői alapítottak illusztris elnökük tiszteletére. A verseny sorompóba szőlitotta a NVC kitűnő versenyzőgárdáját s a mérkőzések nivóját, a versenyzők klasszisát tekintve, messze tulment a szokásos háziversenyek méretein. Bajnoki czim nélkül a klubbajnokság dőlt el a küzdelemmel, mely ha nem is könnyű, de mindenesetre megérdemelt győzelmet hozott a klub országos híru bajnokának. Tizennyolcz induló közül Werkner, Rozgonyi, Schwarz Imre, Ágai, Kun és Kugler jutottak a döntőbe. Ez volt a befutási sorrend is. A vándordíj első védelmét Werkner Lajos szerezte meg s az ő győzelmével kelt vándorutjára a klasszikus díj, hogy évről-évre nemes versenyre szólítsa

a klub vivóit, ezzel is bizonyoságot téve klubhűségükről s szeretet elnökük iránt érzett ragaszkodásukról.

Az OTE kardvivó versenye. A verseny méltatásánál különösen annak gyors lebonyolítását kell fölemlitenünk. A f. hó 21-én megtartott 12 kör vivása, noha a helyszini sorsolás folytán csak egynegyed 7 órakor kezdődhetett, mégis 9 órára befejezést nyert. Természetesen ez csak úgy volt lehetséges, hogy a megfelelő helyiségek folytán három helyen is vívtak egyszerre.

A f. hó 22-én megtartott elődöntők alapján az esti döntőben indulás-jogosultságot a következő vivók vívtak ki maguknak:

- Garai, Dunay előny nélkül,
- Kovács, Rády 1 tuss előnnyel,
- Halász, Hoor 2 tuss előnnyel,

Magyar királyi államvasutak.

A vonatok indulása Budapest nyugoti p. u.-ról.
Érvényes 1913 október hó 1-től.

A vonatok érkezése Budapest nyugoti p. u.-ra.
Érvényes 1913 október hó 1-től.

vonat-szám	óra	percz	vonat-neve	Délután		vonat-szám	óra	percz	vonat-neve	Délután	
				vonat-szám	óra					percz	vonat-neve
154	5 00	szv.	Vác	164	12 05	szv.	Rákospalota-Újpest	164	12 05	szv.	Rákospalota-Újpest
152	5 15	"	Rákospalota-Újpest	714	12 15	"	Szeged	714	12 15	"	Szeged
122	5 25	"	Érsekújvár	1404	12 20	gyv.	Zsolna, Berlin	1404	12 20	gyv.	Zsolna, Berlin
718	5 40	"	Szeged, Szolnok	138	12 25	szv.	Nagymaros	138	12 25	szv.	Nagymaros
4112	8 00	"	Esztergom	4106	12 30	"	Esztergom	4106	12 30	"	Esztergom
3+2	6 30	"	Lajosmizse, Kecskemét	166	1 00	"	Rákospalota-Újpest	166	1 00	"	Rákospalota-Újpest
4+6	6 35	"	Rákospalota-Újpest	4140 ¹⁾	1 10	ivsz.	Pilisésaba	4140 ¹⁾	1 10	ivsz.	Pilisésaba
102	6 50	k. ost. exprv.	Wien, Paris, Ostende	168	1 30	szv.	Dunakeszi-Alag	168	1 30	szv.	Dunakeszi-Alag
510	7 00	gyv.	Szeged, Stanislaw	4108	1 50	"	Esztergom	4108	1 50	"	Esztergom
1402	7 05	"	Zsolna, Berlin	106	2 00	gyv.	Wien, Paris	106	2 00	gyv.	Wien, Paris
104	7 55	"	Nagysonbat, Wien	126	2 10	szv.	Párkány-Nána	126	2 10	szv.	Párkány-Nána
158	8 00	szv.	Dunakeszi-Alag	170	2 15	"	Rákospalota-Újpest	170	2 15	"	Rákospalota-Újpest
708	8 25	gyv.	Orsova, Bázias	4110	2 20	"	Esztergom	4110	2 20	"	Esztergom
712	8 40	szv.	Bázias, Karánsebes	506	2 25	gyv.	Szatmár-Németi, Brassó	506	2 25	gyv.	Szatmár-Németi, Brassó
134	8 45	"	Nagymaros	108	2 30	"	Wien	108	2 30	"	Wien
4104	9 05	"	Esztergom	120	2 35	szv.	Galánta	120	2 35	szv.	Galánta
114	9 15	"	Wien, Berlin	704	2 40	gyv.	Bukarest, Bázias	704	2 40	gyv.	Bukarest, Bázias
160	9 45	"	Rákospalota-Újpest	6710	2 45	szv.	Czegléd, Szolnok	6710	2 45	szv.	Czegléd, Szolnok
162	11 00	"	Rákospalota-Újpest	6506	2 50	"	Lajosmizse, Kecskemét	6506	2 50	"	Lajosmizse, Kecskemét
6504	11 10	"	Lajosmizse, Kecskemét	172	3 10	"	Rákospalota-Újpest	172	3 10	"	Rákospalota-Újpest
116	12 00	"	Wien	149	3 55	"	Nagymaros	149	3 55	"	Nagymaros
				174	4 10	"	Rákospalota-Újpest	174	4 10	"	Rákospalota-Újpest
				716	4 30	"	Szeged	716	4 30	"	Szeged
				110	5 15	gyv.	Wien	110	5 15	gyv.	Wien
				142	5 20	szv.	Nagymaros	142	5 20	szv.	Nagymaros
				176	5 50	"	Rákospalota-Újpest	176	5 50	"	Rákospalota-Újpest
				128	6 00	"	Párkány-Nána	128	6 00	"	Párkány-Nána
				722	6 10	"	"	722	6 10	"	"
				144	6 15	"	Nagymaros	144	6 15	"	Nagymaros
				724	6 20	"	Monor, Ócsa	724	6 20	"	Monor, Ócsa
				4114	6 40	"	Esztergom	4114	6 40	"	Esztergom
				726	6 45	"	Czegléd, Szolnok	726	6 45	"	Czegléd, Szolnok
				1406	6 50	gyv.	Pozsony, Zsolna, Berlin	1406	6 50	gyv.	Pozsony, Zsolna, Berlin
				130	6 55	szv.	Párkány-Nána	130	6 55	szv.	Párkány-Nána
				726a ²⁾	7 00	"	Czegléd	726a ²⁾	7 00	"	Czegléd
				178	7 15	"	Rákospalota-Újpest	178	7 15	"	Rákospalota-Újpest
				728	7 30	"	Czegléd	728	7 30	"	Czegléd
				6508	7 40	"	Lajosmizse	6508	7 40	"	Lajosmizse
				132	7 55	"	Vác	132	7 55	"	Vác
				710	8 05	"	Bukarest, Bázias	710	8 05	"	Bukarest, Bázias
				182	8 20	"	Dunakeszi-Alag	182	8 20	"	Dunakeszi-Alag
				1408	8 40	"	Zsolna, Berlin	1408	8 40	"	Zsolna, Berlin
				118	9 30	"	Wien, Paris	118	9 30	"	Wien, Paris
				502	9 35	gyv.	Bukarest, Stanislaw	502	9 35	gyv.	Bukarest, Stanislaw
				184	10 00	szv.	Dunakeszi-Alag	184	10 00	szv.	Dunakeszi-Alag
				706	10 15	gyv.	Szeged, Bázias, Bukarest	706	10 15	gyv.	Szeged, Bázias, Bukarest
				504	10 50	"	Marosvásárhely	504	10 50	"	Marosvásárhely
				720	10 55	szv.	Kiskunfélegyháza	720	10 55	szv.	Kiskunfélegyháza
				4116	11 10	"	Esztergom	4116	11 10	"	Esztergom
				902 ³⁾	11 30	k. ost. exprv.	Belgrad, Konstantinápoly	902 ³⁾	11 30	k. ost. exprv.	Belgrad, Konstantinápoly
				146	11 30	szv.	Vác	146	11 30	szv.	Vác
				702 ⁴⁾	11 45	k. ost. exprv.	Bukarest, Konstantinápoly	702 ⁴⁾	11 45	k. ost. exprv.	Bukarest, Konstantinápoly

vonat-szám	óra	percz	vonat-neve	Délután		vonat-szám	óra	percz	vonat-neve	Délután	
				vonat-szám	óra					percz	vonat-neve
151	5 05	szv.	Dunakeszi-Alag	165	12 50	szv.	Rákospalota-Újpest	165	12 50	szv.	Rákospalota-Újpest
721	5 15	"	Czegléd	137	1 20	"	Nagymaros	137	1 20	"	Nagymaros
723	5 35	"	Vecsés	703	1 25	gyv.	Bukarest, Bázias	703	1 25	gyv.	Bukarest, Bázias
*725	5 45	"	Monor	167	1 45	szv.	Rákospalota-Újpest	167	1 45	szv.	Rákospalota-Újpest
4103	5 50	"	Esztergom	505	1 50	gyv.	Tövis, Kolozsvár, Szatmár-Németi, Paris, Wien	505	1 50	gyv.	Tövis, Kolozsvár, Szatmár-Németi, Paris, Wien
133	5 55	"	Nagymaros	103	2 00	"	Esztergom	103	2 00	"	Esztergom
6701	6 00	"	Szolnok, Czegléd, Ócsa	4111	2 08	szv.	Dunakeszi-Alag	4111	2 08	szv.	Dunakeszi-Alag
901 ⁴⁾	6 10	k. ost. exprv.	Konstantinápoly, Belgrad	169	2 40	"	Rákospalota-Újpest	169	2 40	"	Rákospalota-Újpest
701 ⁵⁾	6 10	"	Konstantinápoly, Bukarest	171	3 00	"	Kecskemét, Lajosmizse	171	3 00	"	Kecskemét, Lajosmizse
153	6 25	szv.	Rákospalota-Újpest	6503	3 40	"	Rákospalota-Újpest	6503	3 40	"	Rákospalota-Újpest
6507	6 30	"	Lajosmizse	173	3 50	"	Rákospalota-Újpest	173	3 50	"	Rákospalota-Újpest
135	6 35	"	Vác	713	4 05	"	Temesvár-Józsefváros	713	4 05	"	Temesvár-Józsefváros
1407	6 40	"	Berlin, Zsolna	139	4 10	"	Nagymaros	139	4 10	"	Nagymaros
503	6 50	gyv.	Marosvásárhely	4113	5 05	"	Esztergom	4113	5 05	"	Esztergom
4105	7 10	szv.	Esztergom	175	5 15	"	Rákospalota-Újpest	175	5 15	"	Rákospalota-Újpest
709	7 15	"	Bukarest, Bázias	121	5 55	"	Érsekújvár	121	5 55	"	Érsekújvár
155	7 20	"	Rákospalota-Újpest	116	6 10	"	Wien, Berlin	116	6 10	"	Wien, Berlin
125	7 25	"	Párkány-Nána	1403	6 20	gyv.	Berlin, Zsolna	1403	6 20	gyv.	Berlin, Zsolna
727	7 30	"	Czegléd	177	6 30	szv.	Rákospalota-Újpest	177	6 30	szv.	Rákospalota-Újpest
501	7 35	gyv.	Bukarest, Kolozsvár, Máramarosziget	707	6 35	gyv.	Orsova, Bázias	707	6 35	gyv.	Orsova, Bázias
157	7 40	szv.	Vác	105	6 40	"	Wien	105	6 40	"	Wien
6501	7 50	"	Kecskemét, Lajosmizse	107	7 10	"	Wien	107	7 10	"	Wien
127	7 55	"	Párkány-Nána	711	7 45	szv.	Bázias, Temesvár	711	7 45	szv.	Bázias, Temesvár
113	8 10	"	Paris, Wien	179	8 00	"	Rákospalota-Újpest	179	8 00	"	Rákospalota-Újpest
4107	8 15	"	Esztergom	731	8 05	"	Vecsés	731	8 05	"	Vecsés
719	8 40	"	Kiskunfélegyháza	4117 ⁶⁾	8 15	"	Pilisésaba	4117 ⁶⁾	8 15	"	Pilisésaba
129	8 45	"	Nagymaros	143	8 20	"	Nagymaros	143	8 20	"	Nagymaros
159	9 10	"	Dunakeszi-Alag	131	8 55	"	Párkány-Nána	131	8 55	"	Párkány-Nána
705	9 25	gyv.	Szeged	109	9 05	gyv.	Wien	109	9 05	gyv.	Wien
1401	9 40	"	Berlin, Zsolna, Pozsony	6505	9 30	szv.	Kecskemét, Lajosmizse	6505	9 30	szv.	Kecskemét, Lajosmizse
4109	9 55	szv.	Esztergom	181	9 35	"	Dunakeszi-Alag	181	9 35	"	Dunakeszi-Alag
161	10 30	"	Rákospalota-Újpest	509	9 40	gyv.	Szeged, Stanislaw	509	9 40	gyv.	Szeged, Stanislaw
715	10 45	"	Szeged	1405	9 45	"	Berlin, Zsolna	1405	9 45	"	Berlin, Zsolna
119	11 25	"	Galánta	4115	10 00	szv.	Esztergom	4115	10 00	szv.	Esztergom
163	12 00	"	Rákospalota-Újpest	145	10 25	"	Vác	145	10 25	"	Vác
				6513	10 30	"	Ócsa	6513	10 30	"	Ócsa
				117	10 35	"	Wien	117	10 35	"	Wien
				717	11 00	"	Temesvár, Bázias	717	11 00	"	Temesvár, Bázias
				101	11 05	k. ost. exprv.	London, Ostende, Paris, Wien	101	11 05	k. ost. exprv.	London, Ostende, Paris, Wien
				185	11 25	szv.	Dunakeszi-Alag	185	11 25	szv.	Dunakeszi-Alag

A vonatok indulása Budapest-Császárfürdőről.

1002	5 55	szv.	Esztergom	4006	12 15	szv.	Esztergom
4004	8 54	"	Esztergom	4040 ¹⁾	12 57	"	Pilisésaba
				4010	2 11	"	Esztergom
				4012	6 20	"	Dorog
				4016	11 03	"	Esztergom

A vonatok érkez

